

Høgskolen i Gjøviks rapportserie, 2015 nr. 4

Evaluering av studentenes
forberedelse til og gjennomføring av
passeringstest i praktiske ferdigheter i syke-
pleierutdanningen - sammenligning av to modeller

Mari Prestgard Bjerkvold

2. utgave

Veileder professor Inger Johansson

Høgskolen i Gjøvik
2015

ISSN: 1890-520X

ISBN: 978-82-93269-96-0

TABELLOVERSIKT	3
FORORD	4
SAMMENDRAG	5
INNLEDNING	7
Bakgrunn.....	8
Hensikt.....	12
Metode.....	12
Design.....	12
Utvalg.....	12
Datainnsamling.....	13
Dataanalyse.....	15
RESULTAT	16
Resultater fra studentgruppe 1 (1a og 1b).....	16
Tiden studentene trente før passeringstesten.....	16
Når studentene trente før passeringstesten.....	16
Prosedyrer studentene trent på.....	17
Hvilken betydning det har å bli testet i prosedyrer og gjennomført passeringstest.....	18
Motivasjon for å trene.....	18
Utbytte av gjennomført passeringstest.....	19
Informasjonen om gjennomføring av passeringstest.....	20
Kriteriene for godkjent passeringstest.....	21
Begrunnelse for at alle studenter bør komme opp i passeringstest.....	21
Rettferdighetsprinsippet.....	22
Øvrige kommentarer:.....	22
Resultater fra studentgruppe 2 (2a og 2b).....	22
Tid studentene trente før passeringstesten.....	22
Når studentene trente før passeringstesten.....	23
Prosedyrer studentene trente på.....	23
Hvilken betydning det har å bli testet i alle prosedyrer og gjennomført passeringstest.....	24
Motivasjon for å trene.....	24
Utbytte av passeringstest.....	25
Informasjonen om gjennomføring av passeringstest.....	26
Kriteriene for godkjent passeringstest.....	27
Begrunnelse for at alle studenter bør komme opp i passeringstest.....	27
Øvrige kommentarer.....	28
Resultater fra en sammenligning av testgruppe 1 og 2.....	29
Tid som studentene øvde før passeringstesten.....	29

Når studentene trente før passeringstesten.....	29
Prosedyrer studentene øvde på	30
Hvilken betydning det har å bli testet i prosedyrer	31
Motivasjon for å trene.....	32
Utbytte av passeringstest	32
Informasjonen om gjennomføring av passeringstest	33
Kriteriene for godkjent passeringstest	34
Studentenes svar på om alle bør komme opp i passeringstest	34
DISKUSJONEN.....	35
Resultatdiskusjon	35
Forberedelse til passeringstest:	35
Tiden studentene trente før passeringstest.....	35
Når studentene trente.....	36
Hvilke prosedyrer trente studentene på	36
Motivasjon for å trene	37
Gjennomføring av passeringstest.....	38
Informasjon om gjennomføring av passeringstest.....	39
Kriterier for bestått passeringstest.....	39
Utbytte av gjennomført passeringstest	40
Begrunnelse for hvorfor alle studentene bør komme opp i passeringstest:	40
Metodediskusjon	41
Oppsummering.....	42
Videre arbeid	43
LITTERATURLISTE.....	44
VEDLEGGSOVERSIKT.....	I
Vedlegg 2:Informasjonsskriv til studenter på kull 11HBSPLH om deltagelse i spørre- undersøkelse	VI
Vedlegg 3:Informasjonsskriv til studenter på kull 12HBSPLH om deltagelse i spørre- undersøkelse	VII
Vedlegg 4: Spørreskjema for studentgruppe 1 (1a og 1b)	VIII
Vedlegg 5: Spørreskjema for studentgruppe 2 (2 a og 2b)	XII

TABELLOVERSIKT

Studentgruppe 1 (1a og 1b)

Tabell 1: Antall studenter som trente på prosedyrer på ulike tidspunkt før passeringstest.....	16
Tabell 2: Prosedyrer studentene trente på i forkant av første og andre passeringstest.....	17
Tabell 3: Betydningen av å bli testet i prosedyrer og gjennomført passeringstest.....	18
Tabell 4: Studentenes motivasjon for å trene.	19
Tabell 5: Utbytte av passeringstest.....	19
Tabell 6: Studentenes vurdering av informasjon før passeringstest.....	20

Studentgruppe 2 (2a og 2b)

Tabell 7: Antall studenter som trente på prosedyrer på ulike tidspunkt før passeringstest.....	23
Tabell 8: Prosedyrer studentene trente på i forkant av passeringstest.....	23
Tabell 9: Betydningen av å bli testet i prosedyrer og gjennomført passeringstest.....	24
Tabell 10: Studentenes motivasjon for å trene.	25
Tabell 11: Utbytte av passeringstest.....	26
Tabell 12: Studentenes vurdering av informasjon om passeringstest.	27

Sammenligning av studentgruppe 1 og 2

Tabell 13: Antall studenter i studentgruppe 1 som trente på prosedyrer på ulike tidspunkt før passeringstest.	30
Tabell 14: Antall studenter i studentgruppe 2 som trente på prosedyrer på ulike tidspunkt før passeringstest.	30
Tabell 15: Prosedyrer studentene trente på i forkant av passeringstest.....	31
Tabell 16: Betydningen av å bli testet i prosedyrer og gjennomført passeringstest.....	31
Tabell 17: Studentenes motivasjon for å trene.	32
Tabell 18: Utbytte av passeringstest.....	33
Tabell 19: Studentenes vurdering av informasjon om passeringstest.	33

FORORD

Denne studien ble gjennomført på oppdrag fra Seksjon sykepleie ved Høgskolen i Gjøvik i tilknytning til innføring av ny modell for gjennomføring av passeringstest. I kraft av min rolle som emneansvarlig for emnet praksisrettet undervisning, somatikk (PRU 2002) i studieenhet 2, hadde jeg hovedansvaret for gjennomføring av emnet. I den anledning fikk jeg ansvar for gjennomføring av denne studien.

Først vil jeg rette en takk til alle dere studenter som har deltatt i studien. Det var av stor verdi for meg at dere delte deres erfaringer om/ opplevelse av forberedelse til og gjennomføring av passeringstest i studieenhet 2.

Jeg vil også rette en stor takk til min veileder Inger Johanson som har bidratt med sin faglige kunnskap/ kompetanse og positivt engasjement.

Sist, men ikke minst en takk til Nils Rui som har bistått ved utsendelse av spørreskjema og innhenting av data via QuestBack.

SAMMENDRAG

Hensikten med studien var å sammenligne to studentgruppers erfaring av deres forberedelse til og gjennomføring av passeringstest i relasjon til anvendt tid og tidspunkt for trening. Videre var hensikten å beskrive hvilke prosedyrer studentene trente på, motivasjon for trening, betydningen av passeringstest og deres vurdering av den.

Metode i denne studien var en kvantitativ tverrsnittstudie. Et spørreskjema ble benyttet der studentene evaluerte sine erfaringer med passeringstest. Spørreskjemaet ble sendt studentene på E-post via QuestBack på et bestemt tidspunkt etter gjennomført passeringstest.

Utvalget var sykepleiestudenter på heltidsstudiet i Bachelor sykepleie, studieenhet 2, som gjennomførte passeringstest før veiledet somatisk praksis i henhold til tidligere modell (gruppe1, n= 123) og ny modell (gruppe 2, n=136). Tidligere modell innebærer at et *utvalg* av studenter (1/3) som skal i somatisk praksis trekkes ut til å gjennomføre passeringstest. Ny modell innebærer at *alle* studenter som skal i somatisk praksis kommer opp i passeringstest før første veiledede praksis somatikk

Svarfrekvens på spørreskjema var 60 % fra gruppe 1 og 44 % fra gruppe 2. Deskriptiv statistikk, frekvenser, prosent og middelværdier ble anvendt for å analysere materialet.

Resultatet fra studien viser at majoriteten av studentene i gruppe 1 anbefaler at alle studentene skal komme opp i passeringstest og ca. halvparten av studentene i gruppe 2. Studentene ser på passeringstest som en viktig kvalitetssikring av deres kunnskapsgrunnlag før praksisoppstart sett i sammenheng med ansvaret for pasientens sikkerhet. Tiden studentene trener var mellom 3 timer (gruppe 2) til 4 timer (gruppe 1), mest trente de på prosedyrer som fremstår som komplekse, eksempelvis infusjon, perifer venekanyle og medikamentregning. Majoriteten av studentene i begge gruppene svarte at motivasjon for å trene var for tilegnelse av kunnskap for å ivareta pasientsikkerhet og tilegnelse av kunnskap for å imøtekomme praksisstedets forventninger. I studentens kommentar framkom at i lærernes vurdering av den enkelte students kunnskaper og ferdigheter ved passeringstest må rettferdighet være et ufravikelig krav. Tydeligere kriterier, slik at studentene vet hva som kreves og hva de skal bedømmes ut fra ved passeringstest er viktig og må forbedres. Halvparten av studentene i begge gruppene ønsker bedre informasjon om gjennomføring av passeringstest i forkant.

På bakgrunn av funn i studien anbefales det at modellen der alle studentene gjennomfører passeringstest består, men form og innhold bør diskuteres og videreutvikles. Imidlertid må en gjøre ytterligere intervjustudier med studenter for å finne årsaken til at ikke alle i studentgruppe 2 anbefalte passeringstest for alle.

Søkeord: Sykepleierutdanning, sykepleieprosedyrer, øvingsenhet, ferdighetslaboratorium, passeringstest, ferdighetstest, praktisk eksamen.

INNLEDNING

På Bachelor studiet i sykepleie ved Høgskolen i Gjøvik, skal studentene innen emnet Praktisk rettet undervisning (PRU) 2002 lære praktiske ferdigheter og videreutvikle evnen til innlevelse, observasjon og teoretisk kunnskap (Fagplanen studieenhet 2, 2011). Læringsutbytte og temaene innen emnet PRU 2002 er operasjonalisert i Undervisningsplanen for studieenhet 2 og videre i kriterier for bestått ikke bestått passeringstest. Sykepleierstudentene skal trene på og lære ulike ferdigheter, slik at de er forberedt til å møte praksis, både som student og som uteksaminert sykepleier. Praksisrettet undervisning og ferdighetstrening foregår i høgskolens moderne Simuleringscenter. I tillegg er et Ferdighetslaboratorium tilgjengelig for studentene for trening hele døgnet. I forkant av veiledet somatisk praksis avsluttes emnet PRU 2002 med passeringstest. Den må være bestått før studenten kan starte i veiledet praksis. I sin forberedelse til den obligatoriske undervisningen innen emnet, og ved gjennomføring av de praktiske ferdighetene forventes det at studentene anvender Praktiske prosedyrer i sykepleietjenesten (PPS) (Cappelen Damm 2015). Begrepene praktiske ferdigheter og praktiske prosedyrer vil bli anvendt synonymt i rapporten.

Hensikten med passeringstesten er en intern kvalitetskontroll av studentene, om de oppfyller skolens kompetansekrav innen praktiske ferdigheter for å starte i praksis. Videre er hensikten at studentene blir bevisst sin kunnskap og sitt kunnskapsnivå, som et grunnlag for videre læring når de skal starte med praksisstudiene.

I desember 2012 ble det besluttet at det fra høsten 2013 skulle prøves ut *ny modell* for passeringstest innen emnet PRU 2002 i studieenhet 2. Bakgrunnen for dette var kritiske spørsmål fra praksisfeltet vedrørende studentenes forberedthet til praksis. Gjentatte tilbakemeldinger, både fra enkeltstudenter og tillitsvalgte, med oppfordring om at alle studenter bør testes før praksisoppstart, underbygger også behovet for endret modell for passeringstest. De argumenterer med at noen studenter «gambler» på at de ikke kommer opp i passeringstest, mens trening på prosedyrer tar seg betydelig opp hos de studentene som kommer opp. Når ikke alle studenter gjennomgår passeringstest, kan man risikere at studenter som i utgangspunktet skal stå med like ferdigheter, har et større sprik i sine ferdigheter, enn om alle blir testet. Dette samsvarer med lærernes bekymring for at studentene i for liten grad trener på praktiske ferdigheter utover den timeplanlagte tiden i Simuleringscenteret. Det anses

som for lite tid til å tilegne seg den kunnskap og ferdighet, både teoretisk og praktisk som kreves innen emnet PRU 2002 før praksisoppstart.

I Rammeplanen for Sykepleierutdanning fastsatt 25.januar 2008 av Kunnskapsdepartementet sies det i pkt 3.3. at målet for sykepleierutdanningen er at de skal «*utdanne selvstendige og ansvarsbevisste endrings- og pasientorienterte yrkesutøvere som viser evne og vilje til en bevisst og reflektert holdning ved utøvelse av sykepleie. Utdanningen skal kvalifisere for et yrke og en yrkespraksis som er i stadig utvikling og endring*» (Rammeplanen for Sykepleierutdanning 2008 s 5).

Rammeplanen benytter begrepene handlingskompetanse og handlingsberedskap for å beskrive funksjonsdyktigheten til den nyutdannede sykepleier. Handlingskompetanse er relatert til områder der sykepleierutdanningen skal bidra til at den nyutdannede sykepleieren skal kunne fungere selvstendig etter endt utdanning. Et av områdene det forventes at studenten oppøver funksjonsdyktighet innen er praktiske ferdigheter (Rammeplanen for Sykepleierutdanning, 2008).

Bakgrunn

Sykepleiekompetanse/kunnskap

Sykepleierutdanningen er en profesjonsutdanning som har som mål å utdanne yrkesutøvere med en spesifikk kompetanse, sykepleiekompetanse. Denne kompetansen innebærer selvstendighet i beslutninger, etisk ansvarlighet og dyktighet i grunnleggende ferdigheter i sykepleie, sier Fagermoen (1993). For å oppnå denne kompetansen må en tilegne seg sykepleiekunnskap som både er sammensatt og kompleks og som vil bestå av flere kunnskapsformer. Fagermoen (1993) tar utgangspunkt i Burnard`s (1987) inndeling av kunnskapsformer innen sykepleierkompetanse; teoretisk kunnskap, praktisk kunnskap og erfaringskunnskap. Teoretisk kunnskap er hovedsakelig forskningsbasert og tilgjengelig i skriftlig form. Den praktiske kunnskapen er relatert til ulike ferdigheter. Den tredje kunnskapsformen som defineres som erfaringskunnskap er opplevd og personlig. Det er viktig at tilegnelsen av de ulike kunnskapsformer knyttes sammen slik at de utgår en sammenvevd helhet. Kunnskapsformene er karakteristisk forskjellige og krever forskjellige læringsstrategier. Dette karakteriseres som et dynamisk kunnskapssyn, der studentene lærer etter en «Teori-i-praksismodell». Studentenes læringsarena består av to verdener, en fagteoretisk som representeres ved skolen, og en fagpraktiserende som representeres ved praksis. Det synet en

har på kunnskap og kompetanse påvirker ens syn på hvordan sykepleierstudenten best lærer faget (Fagermoen 1993).

Rørvik (1997) definerer læring som en relativt varig forandring av opplevelse og adferd etter interaksjon med miljøet eller skapende tenkning. Læring er både en individuell og sosial prosess. Læring foregår i den enkelte, men i en situasjon slik at konteksten og det sosiale samspillet har betydning, både for opplevelse av mening, forståelse og læring. Dette står for et sosiokulturelt læringssyn. Sykepleierstudenter må i sin innlæring av kunnskap samhandle både med pasient, sykepleier og annet fagpersonell, læring er både en personlig/ individuell og sosial prosess (Tveiten 2008).

Sykepleierstudenter er voksne, hvordan de lærer må sees i lys av, andragogikk. Det er et begrep for pedagogisk tilnærming til voksne (Knowles 1990). Dette karakteriseres av at den voksne studenten oppfatter seg selv som selvstendig og selvstyrt og de anvender ofte tidligere erfaringer når nytt lærestoff læres. Den voksne studenten er motivert for å anvendelse av det de lærer umiddelbar og de anser tida si som verdifull, de vil være motivert for å lære det som nyttig og lærerikt for mestring. Det pekes også på at voksne må forstå at de må lære noe før de nødvendigvis er motivert (Fagermoen 1993). Motivasjon er et viktig pedagogisk prinsipp for læring, og kan defineres som: «Spenningsstilstand i oss- drivkraft til handling, og derunder også til læring. Motivasjon har også et retningsaspekt. Det influerer både på om et menneske vil handle og på hva det vil gjøre - utgjør både motor og styring» (Hofset 1995, s 134).

Læringen styres i stor grad av motivasjon, både indre og ytre. Den indre motivasjonen kan kobles til studentens egen vurdering av verdien av kunnskap, mens den ytre handler om faktorer som belønning og straff (Mogensen, Ekstrand og Løfmark 2006).

For sykepleierstudenten kan en motivasjonsfaktor være å trene på og lære praktiske ferdigheter i simuleringssenteret, for senere å kunne mestre disse i praksis, men også for å bestå passeringstesten for å kunne starte i praksis. Lazarus og Folkmann (1984) definerer mestring « ..som det å kunne vurdere den situasjonen en er i, kognitivt og så vurdere hvilke muligheter den gir». Tro på kontroll i situasjonen er av betydning. Det antas at både situasjonsbestemt kontroll og generell kontroll er viktig for mestring (Tveiten 2008 s.34). Det vil være sentralt for læring at læresituasjonen blir tilnærmet lik den de møter i praksis, den gjenkjennes. Trygghet og mestringsfølelse fremmer læring (Raaheim 2011).

Maslow (1970) har i tillegg til grunnleggende behov som trygghet også, vekstbehovene; annerkjennelse, positiv selvoppfatning og selvaktelse. Ved positive tilbakemeldinger og opplevelse av mestring vil vekstbehovene bli positivt påvirket.

En studie gjennomført av Kjersti Lauvli Andersen (2009) har sett på sykepleierstudentenes forberedthet og opplevelse av mestring av praktiske prosedyrer, og om det har noen betydning for studentenes motivasjon å gjennomføre praktisk prøve. Den praktiske prøven ble også vurdert som kvalitetssikring for pasientene. Studier viser at selv om sykepleie er et praktisk yrke, utdannes det sykepleiere med manglende ferdigheter i grunnleggende praktiske sykepleiehandlinger (Bjørk 1999). Muligheten for å gjøre feil vil alltid være til stede, noe som kan føre til at pasienten skades eller dør, men pasientsikkerheten økes gjennom realistiske kliniske simuleringer. Benner mfl. (2010) viser betydningen av å forberede seg til praksis i klinikklaboratorier/simuleringsenheter, i det bedre forberedelse bidrar til økt pasientsikkerhet. Andre studier viser til at uønskede hendelser skjer. Omtrent 10 % av sykehuspasienter i vestlige land pådrar seg en pasientskade (Pittet og Donaldson 2005). I Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten (desember 2012), meldeordning for uønskede hendelser i spesialisthelsetjenesten, finner en under kategoriene «Hendelses-typer» at det er flest uønskede hendelser relatert til kliniske prosedyrer, blant annet feilaktig utførelse av prosedyrer. Simulering som ferdighetstrening, er et av de viktigste tiltakene for å forbedre pasientsikkerhet og redusere uønskede hendelser og utvikle kompetanse (Aase 2010). Benner mfl. (2010) viser til at simuleringsenheter/ klinikklaboratorier betegnes som et «midtfelt» mellom klasserom der studentene lærer teoretisk kunnskap/sykepleiekunnskap, og praksis, der de lærer å anvende denne kunnskapen i pasientrelaterte situasjoner. I dette «midtfeltet» kan studentene trene på å bruke utstyr eller gjøre simuleringsøvelser der de prøver å imitere praksis og integrere kunnskapstilegnelse og anvendelse av den. Strand (2000) så i sin studie «Øvingsavdelingen som læringsarena» at øvingsavdelingen vil representere en bro mellom teoretisk-/og praktisk kunnskap. Studentene både tilegner seg kunnskap og de anvender kunnskapen der.

I Rammeplanen for Sykepleierutdanning (2008) heter det i pkt 3.6 vurderingsformer at: Vurderingsordningene skal sikre at studentene i løpet av studiet tilegner seg de kunnskaper og kvalifikasjoner som er skissert i målsetningen for sykepleierutdanningen. Lauvås og Jacobsen (2002) beskriver ulike vurderingsformer; formativ og summativ. Formativ vurdering innebærer at studenten får tilbakemeldinger underveis i studieforløpet om status i forhold til de gjeldene kravene. Dette skal være til hjelp, og er grunnlag for forbedring videre i studiet

fram til en summativ vurdering. Summativ vurdering innebærer en avsluttende vurdering av studentens kompetanse, og er først og fremst en formell bekreftelse på at den enkelte studenten har dokumentert kompetanse som kreves for godkjenning. Vurdering har sin rot i «verdi» og vil ha en styrende funksjon for studentens læring, vurderingen må være i forhold til på forhånd oppsatte kriterier (Ålvik 1991). Dilemmaet i pedagogisk vurdering er balansen mellom kontroll og læring. Studentenes læringsprosess vurderes og verdsettes, ofte handler vurderingen om å sette verdi på studentenes kunnskap og læringsresultater ut fra oppsatte kriterier for emnet (Tveiten 2002).

Benner mfl. (2010 s.255) peker på at: « ...måten læring evalueres på, sender sterke signaler om hva profesjonen anser som viktig». I sin forskning fant de at det er betydelig rom for forbedring av vurderingsformene i sykepleierutdanningen, også når det gjelder de kliniske ferdigheter. De kommer med en anbefaling om at det gjøres både en formativ og summativ vurdering og at det foregår blant annet i simuleringsavdelinger. Rushforth (2007) viser i sin studie til at anvendelse av testing av kunnskap og ferdighet er en viktig metode for klinisk vurdering i sykepleierutdanningen. Det pekes videre på at testing må være strukturert. To britiske eksperter i medisinsk pedagogikk presenterte på slutten av 1970 tallet eksamenformen «Objectiv, Structured, Clinical Examen; OSCE (Harden og Gleeson 1979). Hensikten med OSCE er at testingen skal være både objektiv og strukturert. Ved denne eksamensform blir studentene presentert for kliniske og praktiske oppgaver som løses innen en gitt tidsramme. En faglærer gir studenten skår basert på forhandsoppsatte skåringsmal, behovet for skjønn vil da være begrenset OSCE har blitt anvendt til å teste medisinerstudenter i flere tiår. I de senere årene har det i større grad blitt tatt i bruk for å teste sykepleierstudenter, og det kan være et nyttig og meningsfullt bidrag for testing av sykepleierstudenters kliniske ferdigheter (Rushfort 2007). Mårtensson og Løfmark (2013) viser i sin studie til at klinisk eksaminasjon har et tydelig fokus. Det overordnede målet er å avdekke om sykepleierstudentene har den nødvendige kunnskap og ferdighet for å starte i praksis, det handler om å være en trygg (safety) praktiker. De anbefaler at OSCE, med høy grad av standardisering benyttes når studentene skal testes i ferdigheter, «show how».

Ved litteraturgjennomgang om studentenes læring av praktiske ferdigheter før de skal starte i praksis handler det om hvor godt studentene er forberedt til dette. På hvilken måte studentene tilegner seg kunnskaper, ferdigheter og holdninger i klinikklaboratorium/øvingsavdelinger sees på her. Betydningen av at studentene trener på praktiske ferdigheter i klinikklaboratorium fristilt fra handlingstvungen i praksis løftes fram. Studentene kan da gjøre feil uten at det får

konsekvenser for pasienten. De kan også få konstruktiv feedback fra lærer og gjenta ferdighetstreningen flere ganger, for å bli bedre forberedt til praksis og oppleve mestring. Imidlertid stilles det spørsmål om det er tilstrekkelig tid avsatt til ferdighetstrening. Noen studier peker på viktigheten av at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir testet for å starte i praksis. Det vises imidlertid til at det er utfordringer knyttet til vurdering av praktiske ferdigheter. Blant annet vises det til at vurderingen/eksaminasjonen/ferdighetstesten må ha et tydelig fokus. Det har betydning både for studentenes forberedthet, men også for at bedømmelsen ikke blir tilfeldig.

Hensikt

Hensikten med studien var å sammenligne to studentgruppers erfaring av deres forberedelse til og gjennomføring av passeringstest i relasjon til anvendt tid og tidspunkt for trening. Videre var hensikten å beskrive hvilke prosedyrer studentene trente på, motivasjon for trening og betydningen av passeringstest og deres vurdering av den.

Metode

Design

Metodevalg må stå i forhold til hensikten med studien, det vil alltid være fordeler og ulemper ved de ulike metodevalg i forhold til hvordan studentevalueringer gjennomføres. (Polit og Beck 2008). Denne studien er en kvantitativ tverrsnittstudie, spørreskjema benyttes. Tverrsnittstudie er egnet design for å undersøke et utvalg på et bestemt tidspunkt (Polit og Beck 2008). I denne studien gjøres det undersøkelse av fire studentgrupper på bestemte tidspunkt etter gjennomført passeringstest.

Utvalg

Utvalget består av sykepleiestudenter på heltidsstudiet i Bachelor sykepleie, studieenhet 2, og som skal gjennomføre passeringstest før veiledet somatisk praksis. Studentene tilhører to ulike modeller for organisering av hvilke studenter som skal gjennomføre passeringstesten.

Modell 1 (tidligere modell) innebærer at et *utvalg* av studenter (1/3) som skal i somatisk praksis trekkes ut til å gjennomføre passeringstest. Det er studieprogramansvarlig som ved hjelp av nummererte lapper trekker ut hvilke studenter som skal gjennomføre passeringstest ut fra en nummerert liste. Utvalget er tilfeldig og omfatter **testgruppe 1a og 1b**.

Modell 2 (ny modell) innebærer at *alle* studenter som skal i somatisk praksis kommer opp i passeringstest før første veiledede praksis somatikk. Utvalget omfatter **testgruppe 2 a og 2b**.

Fra høsten 2013 ble det prøvd ut en ny modell, *modell 2*, for passeringstest hvor alle studentene som skulle gjennomføre somatisk praksis blir testet minst en gang i studieenhet 2. Alle studenter som skulle i første somatisk praksis testes på høsten (2013) i studieenhet 2. Videre ble alle som skulle i sin første somatiske praksis i uke 10 (2014) testet.

For begge modellene gjelder følgende: Passeringstesten gjennomføres i etterkant av at studentene har utført praktiske prosedyrer under veiledning av lærer i Simuleringscenteret. Studentene kan testes innen sju ulike prosedyrer, av disse sju blir fire til fem gjenstand for testing. En lærer koordinerer passeringstesten og utfra navneliste går studentene til den prosedyren/stasjonen hvor det til enhver tid er ledig. Dermed er det vilkårlig hvilken av de på forhand bestemte prosedyrene studentene testes i. Hver student testes i en prosedyre, der en lærer er til stede og vurderer studenten ut fra gitte kriterier til bestått/ ikke bestått. Ved passeringstesten får studentene feedback og individuell veiledning i forhold til gjennomføring av prosedyren og teoretisk kunnskap knyttet til den. Det tilrettelegges inntil tre forsøk på passeringstest før oppstart i praksis. Ved ikke bestått vil to lærere vurdere studenten ved kontinuasjon.

Datainnsamling

Studentene ble informert om studiet ved muntlig informasjon for de gjeldende studentgruppene og deretter ble det delt ut skriftlig informasjon til alle. (Vedlegg 2 og 3) Det ble også gitt gjentatt skriftlig informasjon, kortversjon ved utsendelse av spørreskjemaet via E-post.

Datainnsamlingsinstrumentet var strukturerte spørreskjema med lukkede -og åpne spørsmål med plass for kommentarer. Spørreskjemaet ble sendt ut til studentene som E-post-invitasjoner ved hjelp av QuestBack dagen etter at passeringstesten ble gjennomført. Spørreundersøkelsen ble besvart elektronisk i periodene mars og juni 2013 for gruppe 1, og oktober 2013 og mars 2014 for gruppe 2. Svarfristen var på en uke.

Det ble sent ut purring via QuestBack til de som ikke hadde svart på et gitt tidspunkt. Første purring etter 3 dager og andre purring etter ytterligere 4 dager. Muntlig påminnelse og en tredje purring ble sendt ut til testgruppe 2a.

For studentgruppe 1a og 1b inneholdt spørreskjema 15 spørsmål. (Vedlegg 4) I spørreskjema til testgruppe 1b ble det i spørsmål 1 gjort en presisering av at spørsmålet var knyttet til passeringstest i studieenhet 2.

For studentgruppe 2a og 2b inneholdt spørreskjema 13 spørsmål. Spørreskjema for gruppe 2a og 2b utgikk fra spørreskjema til gruppe 1 a og 1b. (Vedlegg 5) Ingen studenter i denne gruppen hadde gjennomført passeringstest i studieenhet 2 tidligere. Spørsmål om de hadde gjennomført passeringstest i studieenhet 2 og hvor mange ganger var derfor ikke relevant for testgruppe 2. Spørsmålet om når studenten øvde ble omformulert slik at det passet til modell 2.

Utformingen av innholdet i spørreskjema til testgruppe 1 og 2 gikk ut fra litteratur knyttet til hvordan undersøkelser gjennomføres (Jacobsen 2005), egne erfaringer med passeringstest og muntlige og skriftlige evalueringer fra tidligere studenter, kollegaer og praksisfeltet. I utformingen av spørreskjema var det viktig å utforme spørsmål som var dekkende for studiens hensikt. En må imidlertid unngå at spørreskjema blir for omfattende, det kan medføre at studentene unnlater å besvare spørreskjemaet eller besvarer det ufullstendig (Jacobsen 2005). De fleste spørsmålene ble formulert som lukkede spørsmål med svaralternativer, men noen spørsmål var formulert slik at studentene hadde mulighet for å komme med utfyllende kommentarer

I spørreskjemaet benyttes både begrepene å øve på praktiske ferdigheter og trene på praktiske ferdigheter. Jeg ser på begrepene øve og trene som synonyme: «Trening er å øve, helst systematisk for å utvikle, forbedre eller opprettholde ferdighets-trening, evner eller egenskaper» Lexi bokmålsordboka (1995). I det videre arbeidet med studien vil begrepet trene bli benyttet.

I testgruppe 1 (1a og 1b) ble det sendt ut 123 spørreskjema via QuestBack, besvarte spørreskjema var 70, svarfrekvens 60 %. I testgruppe 1a ble det sendt ut 80 spørreskjema og antall besvarte spørreskjema var 52, svarfrekvens 65 %. I testgruppe 1b ble det sent ut 43 spørreskjema og antall besvarte spørreskjema var 18, svarfrekvens 42 %.

I testgruppe 2 (2a og 2b) ble det sendt ut 136 spørreskjema via QuestBack, antall besvarte spørreskjema var 60, svarfrekvens 44 %. I testgruppe 2a ble det sendt ut 82 spørreskjema, 41 besvarte spørreskjema, svarfrekvens 50 %. I testgruppe 2b ble det sent ut 54 spørreskjema, 19

besvarte spørreskjema, svarfrekvens 35 %. Alle studentene i testgruppe 2 hadde gjennomført passeringstest.

Dataanalyse

Resultatet av spørreskjema ble analysert ved hjelp av rapportmodulen i QuestBack og videre analysert med deskriptiv statistikk og presentert i frekvenser, prosent, middelværdier og standardavvik. Dataene som fremkom ble analysert for hver studentgruppe. Videre ble det gjort en sammenligning av erfaringene fra studentgruppene.

I de åpne spørsmålene i spørreskjemaet ble det gjort en innholdsanalyse (Elo og Kyngås 2008), hvor en gjorde en oppsummering av kommentarer av teksten som fremkommer i datamaterialet, og så etter sammenfall i kommentarene. Disse ble gruppert og kategorisert. Kategoriene ble satt opp i rekkefølge etter hvor hyppig de forekommer i respondentenes svar.

RESULTAT

I resultatet presenteres evaluering fra to ulike studentgrupper, 1 og 2. Begge studentgruppene evaluerte forberedelser til og gjennomføring av passeringstest i praktiske ferdigheter. I studentgruppe 1 ble dette gjort ut ifra en modell der ett utvalg av studenter ble trukket ut til og gjennomførte passeringstest før første- og andre veiledede somatiske praksiser. I studentgruppe 2 evaluerte studentene forberedelser og gjennomføring før passeringstest i praktiske ferdigheter ut fra en modell der utvalget var at alle studentene gjennomførte passeringstest før første veiledede somatiske praksis.

Resultatet presenteres med frekvens, prosent, middelværdi og standardavvik i ulike tabeller med kommentarer i følgende rekkefølge; studentgruppe 1a og 1 b, studentgruppe 2a og 2b. Deretter presenteres resultatet fra en sammenligning mellom studentgruppe 1 og 2.

Resultater fra studentgruppe 1 (1a og 1b)

Tiden studentene trente før passeringstesten

Svaralternativene for den tiden studentene trente på praktiske ferdigheter utover den timeplanlagte tiden var delt inn i 2,5- 3timers intervaller. Foruten disse svaralternativene var et alternativ 0 timer og ett 16 timer eller mer.

I student gruppe 1a svarte 32,7 % (n= 17) at de benyttet 4-6 timer på å trene. Et fåtall studenter (n=2) trente over 16 timer, mens en ikke trente før passeringstest. I gjennomsnitt trente studentene i 3,7 timer (SD 1,28) på praktiske ferdigheter utover det timeplanlagte.

I studentgruppe 1b trente alle studentene før passeringstest, 44, 4 % (n= 8) trente 7-9,5 timer, en student trente mer enn 9,5 timer. I gjennomsnitt trente studentene i denne studentgruppen 4 timer (SD 1,01).

Når studentene trente før passeringstesten

Tabell 1 viser når studentgruppene (1a og 1b) trente før passeringstest.

Tabell 1: Antall studenter som trente på prosedyrer på ulike tidspunkt før passeringstest.

Alt.		Gruppe 1a n= 52		Gruppe 1b n= 18	
		Frekvens	Prosent	Frekvens	Prosent
1	Før du fikk rede på hvem som kom opp i passeringstest	19	36,5	5	27,8
2	Etter at du fikk rede på hvem som kom opp i passeringstest dagen før (Dagen før passeringstest)	4	7,7	2	11,1
3	Både før og etter at jeg fikk greie på at jeg kom opp i passeringstest	29	55,8	11	61,1

I studentgruppe 1a trente de fleste studentene før de fikk rede på om de kom opp i passeringstest. Et fåtall av studentene trente bare etter at de fikk vite at de kom opp i passeringstest. Tilsvarende resultater finner en for studentgruppe 1b.

Prosedyrer studentene trent på

Tabell 2 viser hvilke prosedyrer studentene trente på i forkant av første og andre passeringstest. Første passeringstest gjennomføres før første veiledede somatiske praksis og andre passeringstest gjennomføres før andre veiledede somatiske praksis i studieenhet 2. Sju prosedyrer tilhører 1. passeringstest, ved andre passeringstest kommer prosedyren sentralt venekateter i tillegg. Det er til sammen åtte prosedyrer.

Tabell 2: Prosedyrer studentene trente på i forkant av første og andre passeringstest

Alt.	Studentgruppe	1a n= 52				1b n= 18			
		P1		P2		P1		P2	
		Frekvens		Frekvens	%	Frekvens	%	Frekvens	%
1	Sentral venekanyle (SVK) stell og observasjon			27	64,3			11	73,3
2	Blodtrykk (BT)/ puls	46	92,0	36	85,7	11	60,0	2	60,0
3	Infusjon m/medikamentregning	46	92,0	41	97,6	18	93,3	14	93,3
4	Perifer venekanyle (PVK)	45	90,0	41	97,6	17	93,3	14	93,3
5	O2 (oksygenbehandling)	34	68,0	34	81,0	12	80,0	12	80,0
6	Basal hjerte lunge redning (BHLR)	33	66,0	18	42,9	10	33,3	5	33,3
7	Forflytning	27	54,0	27	64,3	7	40,0	6	40,0
8	Blodsuktermåling	23	46,0	16	38,1	6	20,0	8	20,0

1a: Frafall på 2 studenter

P1= Passeringstest før første veiledede somatiske praksis

P2= Passeringstest før andre veiledede somatiske praksis

Majoriteten av studentene i studentgruppe 1a angir at de prosedyrene de trente mest på i forkant av første passeringstest (P1) var BT/ puls, infusjon m/medikamentregning og PVK. Færrest studenter har trent på blodsuktermåling. Ved andre passeringstest (P2) trente studentgruppe 1a på de samme områdene som før første passeringstest med tillegg av SVK. Færrest studenter trente på blodsuktermåling og hjerte-/lungeredning før andre passeringstest. I studentgruppe 1b trente studenter mest på infusjon med medikamentregning, færrest studenter trente på forflytning og blodsuktermåling. Flertallet av studentene trente på de samme prosedyrene før andre passeringstest som før første passeringstest.

Når en sammenligner studentgruppe 1a og 1b finner en at majoriteten av studenter i begge gruppene trente på infusjon m/ medikamentregning, og færrest trente på blodsuktermåling før første passeringstest (P1). Forskjellen mellom studentgruppene er at flere studenter i gruppe 1a trente på BT/P, BHLR og blodsuktermåling (dobbelt så mange) enn i testgruppe 1b. I studentgruppe 1b var det flere studenter som trente på O2 behandling sammenlignet med studentgruppe 1a før første veiledede praksis. Den samme tendensen gjør seg gjeldende når en ser på likheter og forskjeller mellom studentgruppe 1a og 1b før passeringstest før andre veiledede praksis i somatikk (P2).

Hvilken betydning det har å bli testet i prosedyrer og gjennomført passeringstest

Tabell 3 viser betydningen av å bli testet i prosedyrer og gjennomført passeringstest, det angis i middelerverdi (M) og standardavvik (SD)

Tabell 3: Betydningen av å bli testet i prosedyrer og gjennomført passeringstest.

	Studentgruppe 1a M(SD) n= 52	Studentgruppe 1b M(SD) n= 18
Hvilken betydning har det hatt for din kommende praksisperiode at du har gjennomført passeringstest ?	<i>n=46</i> 2,59 (1,21)⌘	3,06 (1,22)
Hvilken betydning ville det ha for deg å bli testet i alle prosedyrene det er blitt undervist i ?	3,04 (1,02)	3,44 (0,50)

*1 = Ingen betydning 2= liten betydning 3=middels betydning 4=stor betydning 5= Svært stor betydning
⌘= bortfall 6 studenter*

Studentene både i testgruppe 1a og 1b svarte at det hadde middels betydning å bli testet i alle prosedyrene det er blitt undervist i. Studentene anga også at det hadde middels betydning å ha gjennomført passeringstest før den kommende praksisperioden. Det er litt lavere scor for gruppe 1 a vedrørende hvilken betydning det har hatt for den kommende praksisperioden om de har gjennomført passeringstest.

Motivasjon for å trene

Tabell 4 viser hva som motiverer studentene til å trene før praksisoppstart. Studentene kunne krysse av for ett eller flere alternativer i forhold til hva som motiverer dem til å trene på praktiske prosedyrer før praksisoppstart. På svaralternativ annet ble de bedt om å begrunne svaret.

Tabell 4: Studentenes motivasjon for å trene.

	Studentgruppe 1a n= 52		Studentgruppe 1b n= 18	
	Frekvens	Prosent	Frekvens	Prosent
Tilegnelse av kunnskap for å imøtekomme praksisstedets forventning	34	65,4	11	61,1
Tilegnelse av kunnskap for å ivareta pasientsikkerhet	42	80,8	16	88,9
Passeringstest	22	42,3	6	33,3
Annet? Gi begrunnelse:	2	3,8	1	5,6

Ved gransking av datamaterialet fra studentgruppe 1a fremkommer det at 19 studenter har krysset av for ett alternativ, 18 studenter har krysset av for to alternativer, mens 13 studenter har krysset av for tre avkryssingsalternativer. Majoriteten av studentene har svart at det mest motiverende for å trene var tilegnelse av kunnskap for å ivareta pasientsikkerhet og tilegne seg kunnskap for å imøtekomme praksisstedets forventninger. Færrest svarte at passeringstest er det som motiverer de til å trene før praksisoppstart.

I studentgruppe 1b krysset 8 studenter av for ett alternativ, 5 studenter har krysset av for to svaralternativer og 5 har krysset av for ett svaralternativ. Også i denne studentgruppen svarte flest at tilegnelse av kunnskap for å ivareta pasientsikkerhet var mest motiverende og deretter tilegnelse av kunnskap for å imøtekomme praksisstedets forventning. Færrest studenter i denne gruppen svarte også at passeringstest er det som motiverer de til å trene før praksisoppstart.

Både i studentgruppe 1a og 1b var kommentarer at motivasjonen for å trene var relatert til å bli tryggere på seg selv.

Utbytte av gjennomført passeringstest

I tabell 5 vises studentenes vurdering av utbytte av gjennomført passeringstest. På dette spørsmålet ble studentene bedt om å krysse av for det svaralternativet de anså som viktigst for dem. En kan se av tabellen at studentene har svart på mer enn ett alternativ.

Tabell 5: Utbytte av passeringstest.

Alt.	Hvilket utbytte har du hatt av passeringstesten?	Studentgruppe 1a n= 47		Studentgruppe 1b n= 13	
		Frekvens	Prosent	Frekvens	Prosent
1	Bekreftelse av kunnskap	26	55,3	12	92,3
2	Klargjøring av forbedringspotensialet jeg som student har	18	38,3	8	61,5
3	Bekreftelse på at jeg som student mestrer å utføre prosedyrer under press	23	48,9	8	61,5
4	Annet? Gi begrunnelse:	9	19,1	1	7,79

I studentgruppe 1a svarte flest at størst utbytte av passeringstest var bekreftelse av kunnskap og bekreftelse av at studenten mestrer å utføre prosedyrer under press.

I studentgruppe 1b svarte også majoriteten av studenter at bekreftelse av kunnskap var det som ga best utbytte av passeringstesten.

Kommentarer fra begge gruppene var at passeringstesten bekrefter deres kunnskap, men også at passeringstest gir lite utbytte og stress på grunn av at de gruer seg.

Informasjonen om gjennomføring av passeringstest

Informasjonen om passeringstest og gjennomføringen av den ble gitt gjennom skriftlig og muntlig informasjon. Den skriftlige informasjonen var nedtegnet i Undervisningsplanen for Studieenhet 2 samt under emnet PRU 2002 (praktisk rettet undervisning) på Fronter. Utover dette ble det gitt muntlig informasjon i forbindelse med gjennomføring av den obligatoriske undervisningen av prosedyrene.

Innholdet i både den skriftlige og muntlige informasjonen var: oversikt over hvilke prosedyrer studentene kunne komme opp i passeringstesten, videre kriterier for passeringstest og hvilke studentgrupper som skulle gjennomføre passeringstest på hvilket tidspunkt, samt konsekvenser av ikke bestått passeringstest. Hvordan passeringstesten ville bli gjennomført ble gitt som muntlig informasjon.

I tabell 6 vises hvor tilfredsstillende studentene vurderer informasjonen før gjennomføring av passeringstest.

Tabell 6: Studentenes vurdering av informasjon før passeringstest.

Alt.		Studentgruppe 1a n= 52		Studentgruppe 1b n= 18	
		Frekvens	Prosent	Frekvens	Prosent
1	Ikke tilfredsstillende	2	4,3 %	0	0
2	Lite tilfredsstillende	19	40,4 %	3	16,7
3	Tilfredsstillende	22	46,8 %	11	61,1
4	Meget tilfredsstillende	4	8,5 %	4	22,2
5	Særdeles tilfredsstillende	0	0,0 %	0	0

Frafall fem studenter

Tabell 6 viser at ca 50 % av studentene i begge testgruppene angir informasjonen som tilfredsstillende. To studenter i studentgruppe 1a angir informasjonen som ikke tilfredsstillende og fire studenter angir informasjonen som meget tilfredsstillende i begge test-

gruppene. Middelverdi Studentgruppe 1a var 2,60 (SD 0,70) og middelverdien i testgruppe 2a var 3,06 (SD 0,62) samsvarer med svaralternativ tilfredsstillende.

Kriteriene for godkjent passeringstest

På spørsmålet om hvor tydelig kriteriene for godkjent passeringstest var svarte 17,6 % (n =9) av studentene i studentgruppe 1a at kriteriene er svært tydelige, 47 % (n=24) at kriteriene er ganske tydelige, 27,5 % (n= 14) at de ikke er tydelige. Fire studenter svarte vet ikke på spørsmålet.

På samme spørsmål svarte 22,2 % (n=4) av studentene i studentgruppe 1b, at kriteriene er svært tydelige, 44,4 % (n=8) i at kriteriene er ganske tydelige og 16,7 % (n=3) at de ikke er tydelige. Fire studenter svarte «vet ikke».

Begrunnelse for at alle studenter bør komme opp i passeringstest

Majoriteten av studentene i studentgruppe 1a (82,7 % n= 43) og alle i 1b anbefalte at alle studentene skulle komme opp i passeringstest. Begrunnelsen for hvorfor studentene anbefaler at alle studentene skal komme opp i passeringstest kan til dels relateres til at det er en kvalitetssikring av studentenes kunnskapsgrunnlag og pasientsikkerhet, og at det er rettferdighetsprinsippet.

I kategorien **Kvalitetssikring av studentenes kunnskapsgrunnlag og pasientsikkerhet** har 17 av 70 studenter gitt kommentarer. Deres kommentarer relateres til studentens bekreftelse på egen kunnskap og ansvaret for pasientens sikkerhet. Eksempler på sitater fra studentene:

«Jeg synes alle studenter bør komme opp i passeringstest, fordi det er lærerikt å få bekreftelse på hva man kan og ikke kan. Dessuten er dette prosedyrer som vi skal mestre og det er betryggende for oss studenter å ha en test hvor vi får tilbakemelding på hvordan vi utfører prosedyren, særlig før vi skal i praksis og det forventes at vi skal kunne dette.»

«..og det vil skape pasientsikkerhet hvis studentene er trygge på prosedyrene og kan begrunne sine handlinger. Jeg tror det er viktig å få testet alle studenter slik at de som for eksempel ikke er trygge nok på prosedyrer ikke slipper ut til pasientene og gjør feil der.»

«Fordi det er mer forutsigbart, og vil forhåpentligvis øke øvingstida til alle, gjennom hele studiet, ikke bare de siste ukene før passering. Samtidig tror jeg

det er en god erfaring å ta med seg ut i arbeidslivet, det å ha kjent på presset i en stresset situasjon.»

Rettferdighetsprinsippet

Prinsippet om rettferdighet står også sentralt i studentenes begrunnelse for hvorfor de anbefaler at alle studentene skal komme opp i passeringstest. Av 70 studenter er det 15 som har kommentert dette. Det kan eksemplifiseres ved følgende sitater:

«Jeg mener at enten alle eller ingen bør komme opp i passeringstest, siden konsekvensen av og ikke bestå gjør at man ikke kommer ut i praksis. Dette vil si at de som er «heldige» og ikke kom opp i passeringstesten kan komme ut i praksis, selv om de kanskje ikke ville bestått. Jeg mener at alle studenter skal stilles på lik linje!»

«I tillegg vet jeg i hvert fall med meg selv at det ville vært enklere å forberede meg psykisk på det jeg skal gjøre om jeg hadde visst at jeg skulle opp i passeringstest lengre tid i forkant enn på ettermiddagen dagen før, det ville vært mer rettferdig»

Øvrige kommentarer:

I øvrige kommentarer fra et fåtall studenter påpeker de lærernes forskjellighet ved bedømming av passeringstest.

Resultater fra studentgruppe 2 (2a og 2b)

Resultat fra denne studentgruppen (n= 60), var studenter som gjennomførte passeringstest ut fra en modell der alle studenter som skulle i første veiledede somatisk praksis gjennomførte testen. Studenter i studentgruppe 2a er 41 og 19 i studentgruppe 2b.

Tid studentene trente før passeringstesten

Svaralternativene for den tiden studentene trente på praktiske ferdigheter utover den timeplanlagte tiden var delt inn i 2,5- 3 timers intervaller. Foruten disse svaralternativene var et alternativ 0 timer og ett 16 timer eller mer.

I studentgruppe 2a anvendte 35,1% (n=15) av studentene 4-6 timer på å trene. Et fåtall trente 16 timer eller mer. I gjennomsnitt trente studentene 3,6 timer (SD 1,19) på praktiske ferdigheter utover den timeplanlagte tiden.

I studentgruppe 2b trente 40 % (n= 10), av studentene 4-6 timer på praktiske ferdigheter utover den timeplanlagte tiden. Ingen studenter trente over 13 timer. I gjennomsnitt trente studentene 3,1 timer (SD 1,03).

Når studentene trente før passeringstesten

Tabell 7 viser tidspunkt studentgruppe 2 (2a og 2b) trente før passeringstest.

Tabell 7: Antall studenter som trente på prosedyrer på ulike tidspunkt før passeringstest.

Alt.		Gruppe 2a (n= 41)		Gruppe 2b (n= 19)	
		Frekvens	Prosent	Frekvens	Prosent
1	Kontinuerlig gjennom teoriblokka i studieenhet 2	16	39,0	5	26,3
2	I løpet av siste uke	22	56,1	12	63,1
3	Dagen før passeringstesten	2	4,9	3	15,7

Tabellen viser at de fleste i studentgruppe 2a trente i løpet av siste uka før passeringstesten. Færre studenter trente kontinuerlig gjennom teoriblokka. Et fåtall av studentene trente bare dagen før passeringstesten.

Tilsvarende resultat fremkom i studentgruppe 2b.

Prosedyrer studentene trente på

Tabell 8 viser hvilke prosedyrer studentene trente på i forkant av passeringstesten før første veiledede praksis i somatiske. Sju prosedyrer omfattes av passeringstesten.

Tabell 8: Prosedyrer studentene trente på i forkant av passeringstest.

Alt.	Studentgruppe	2a		2b	
		P1 (n= 41)		P1 (n= 19)	
		Frekvens	%	Frekvens	%
1	Blod trykk (BT) / puls	35	85,4	15	78,9
2	Infusjon m/ medikamentregning	39	95,1	18	94,7
3	Perifer venekanyle (PVK)	40	97,6	19	100,0
4	Oksygenbehandling (O2)	26	63,4	10	52,6
5	Basal hjerte lunge redning (BHLR)	34	82,9	12	63,1
6	Forflytning	1	2,4	9	47,3
7	Blodsuktermåling	23	56,1	6	31,5

P1= Passeringstest før første veiledede praksis somatikk.

Majoriteten av studenter i studentgruppe 2a angir at de trente på PVK. Infusjon m/medikamentregning, BT/puls og BHLR er andre prosedyrer mange studenter trente på. En student trente på forflytning.

I studentgruppe 2b trente alle studentene på PVK, majoriteten av studentene angir også at de trente på PVK og infusjon m/medikamentregning. BT/puls er en annen prosedyre flertallet av studentene har trent på. Færrest studenter trente på blodsuktermåling.

Majoriteten av studentene både i studentgruppe 2a og 2b trente på PVK og infusjon m/medikamentregning. I gruppe 1a var det færrest som trente på forflytning, men i gruppe 2b var det blodsuktermåling færrest studenter trente på.

Hvilken betydning det har å bli testet i alle prosedyrer og gjennomført passeringstest

Tabell 9 viser betydningen av å bli testet i prosedyrer og gjennomført passeringstest, det angis i middelværdi (M) og standardavvik (SD)

Tabell 9: Betydningen av å bli testet i prosedyrer og gjennomført passeringstest.

	Studentgruppe 2a n=41 M (SD)	Studentgruppe 2b n=19 M (SD)
Hvilken betydning har det hatt for din kommende praksisperiode at du har gjennomført passeringstesten?	3,12 (1,2)	3,08 (0,93)
Hvilken betydning ville det ha for deg å bli testet i alle prosedyrene det er blitt undervist i?	3,02 (0,97)	3,00 (1,02)

1 = Ingen betydning 2=liten betydning 3= middels betydning 4= stor betydning 5= Svært stor betydning

Studentene i studentgruppe 2a svarte at det ville ha middels betydning å bli testet i alle prosedyrene det er blitt undervist i. De mente også at det hadde middels betydning å ha gjennomført passeringstest før den kommende praksisperioden. Det samme resultatet viser svarene fra studentgruppe 2b.

Motivasjon for å trene

Tabell 10 viser hva som motiverer studentene til å trene før praksisoppstart. De ble bedt om å krysse av for ett eller flere alternativer i forhold til hva som motiverer de. Det var fire avkryssingsmuligheter, hvorav fjerde alternativ er å svare «annet». På svaralternativ «annet» ble det bedt om begrunne svaret.

Tabell 10: Studentenes motivasjon for å trene.

	Studentgruppe 2a n= 41		Studentgruppe 2b n= 19	
	Frekvens	Prosent	Frekvens	Prosent
Tilegnelse av kunnskap for å imøtekomme praksisstedets forventning	23	56,1	11	57,8
Tilegnelse av kunnskap for å ivareta pasientsikkerhet	35	85,4	12	63,1
Passeringstest	16	39,0	11	57,8
Annet? Gi begrunnelse:	4	9,8	2	8,0

Ved gransking av datamaterialet fra studentgruppe 2a fremkommer at 15 studenter har krysset av for ett alternativ, 14 studenter har krysset av for to alternativer, mens 12 studenter har krysset av for tre avkryssingsalternativer. Over halvparten av studentene har svart at det mest motiverende å trene på praktiske prosedyrer var tilegnelse av kunnskap for å ivareta pasientsikkerhet. Dernest følger det å få kunnskap for å imøtekomme praksisstedets forventninger. Færrest studenter i studentgruppe 2a har svart at passeringstest er det som motiverer dem til å trene før praksisoppstart.

Ved gransking av datamaterialet fra studentgruppe 2b fremkommer at 15 studenter har krysset av for ett alternativ, 3 studenter har krysset av for to alternativer, mens 7 studenter har krysset av for tre avkryssingsalternativer. Majoriteten av studenter har svart at det mest motiverende for å trene på praktiske prosedyrer tilegnelse av kunnskap for å ivareta pasientsikkerhet, dernest følger tilegnelse av kunnskap, for å imøtekomme praksisstedets forventninger og passeringstest.

Det er forskjell på studentgruppe 2a og 2b når det gjelder motivasjon for å trene for å ivareta pasientsikkerhet og passeringstest. Trening for å tilegne seg kunnskap for å ivareta pasientsikkerhet motiverer flere studentene i studentgruppe 2a enn 2b. I studentgruppe 2b er det flere studenter enn i gruppe 2b som svarer at passeringstest gir motivasjon for å trene.

For begge studentgruppene var kommentarer til svaralternativet annet relatert til at motivet for å trene omfatter studentens egen trygghet/sikkerhet, og at bestått passeringstest er et krav for å komme ut i praksis.

Utbytte av passeringstest

I tabell 11 vises studentenes vurdering av utbytte av passeringstest. På dette spørsmålet ble respondentene bedt om å krysse av for det svaralternativet de anså som viktigst for dem. En kan se av tabellen at studentene har svart på mer enn ett alternativ.

Tabell 11: Utbytte av passeringstest.

Alt.	Hvilket utbytte har du hatt av passeringstesten?	Studentgruppe 2a n= 41		Studentgruppe 2b n= 19	
		Frekvens	Prosent	Frekvens	Prosent
1	Bekreftelse av kunnskap	28	63,3	13	68,4
2	Klargjøring av forbedringspotensialet jeg som student har	19	46,3	11	57,8
3	Bekreftelse på at jeg som student mestrer å utføre prosedyrer under press	25	61,0	10	52,6
4	Annet? Gi begrunnelse:	4	9,8	1	5,2

Størst utbytte av passeringstest, både i studentgruppe 2a og 2b, var bekreftelse av kunnskap og bekreftelse av at studenten mestrer å utføre prosedyrer under press. Kommentarene som fremkom fra studenter i studentgruppe var at gjennomført passeringstest styrker selvtilliten. En motsatt kommentar fra en student i gruppe 2a var at passeringstest kunne gjøre en veldig nervøs og gi liten tro på seg selv.

Informasjonen om gjennomføring av passeringstest.

Informasjonen om passeringstest og gjennomføringen av den ble gitt gjennom skriftlig og muntlig informasjon. Den skriftlige informasjonen var nedtegnet i Undervisningsplanen for Studieenhet 2 samt på Fronter under emnet PRU 2002 (praktisk rettet undervisning). Utover dette ble det gitt muntlig informasjon i forbindelse med gjennomføring av den obligatoriske praktiskrettede undervisningen.

Innholdet i både den skriftlige og muntlige informasjonen var: oversikt over hvilke prosedyrer studentene kunne komme opp i passeringstesten, videre kriterier for passeringstest og hvilke studentgrupper skulle gjennomføre passeringstest på hvilket tidspunkt, samt konsekvenser av ikke bestått passeringstest. Hvordan passeringstesten ville bli gjennomført ble gitt som muntlig informasjon.

I tabell 6 vises hvor tilfredsstillende studentene vurderer informasjonen om gjennomføring av passeringstest.

Tabell 12: Studentenes vurdering av informasjon om passeringstest.

Alt.		Studentgruppe 2a n= 41		Studentgruppe 2b n=18	
		Frekvens	Prosent	Frekvens	Prosent
1	Ikke tilfredsstillende	2	4,9	0	0
2	Lite tilfredsstillende	10	24,4	3	15,7
3	Tilfredsstillende	20	48,8	13	68,4
4	Meget tilfredsstillende	6	14,6	2	10,5
5	Særdeles tilfredsstillende	3	7,3	1	5,2

Tabell 6 viser at ca halvparten av studentene i begge gruppene angir informasjonen om/før passeringstest som tilfredsstillende. Det er noen flere i studentgruppe 2a som er særdeles tilfredsstillende med informasjonen i forhold til gruppe 2b. I studentgruppe 2a er det to studenter som angir at informasjonen ikke er tilfredsstillende. Middelerdi i studentgruppe 2a var 2,95 (SD 0.94) og i studentgruppe 2 b var middelerdi 3,2 (SD 0.75), dette samsvarer med tilfredsstillende.

Kriteriene for godkjent passeringstest

På spørsmålet om hvor tydelig studentene i studentgruppe 2a anser kriteriene for godkjent passeringstest svarte 22,0 % (n =9) at kriteriene er svært tydelige, 46,3 % (n=19) at kriteriene er ganske tydelige, 31,7 % (n=13) at de ikke er tydelige.

I studentgruppe 2b svarte 36,8 % (n= 7) at kriteriene for godkjent passeringstest er svært tydelige, 47,3 % (n=9) anser kriteriene som ganske tydelige, 15,7 % (n=3) svarte at de ikke er tydelige.

Begrunnelse for at alle studenter bør komme opp i passeringstest

Halvparten av studentene i testgruppe 2a, 51,4 % (n=21) mener at det har stor betydning at alle studentene kommer opp i passeringstest. Testgruppe 2b mener 42 % (n= 8) at det har stor betydning at alle studentene kommer opp i passeringstest. Imidlertid har ca halvparten av studentene ikke anbefalt passeringstest for alle.

Begrunnelsen for hvorfor studentene anbefaler at alle studentene skal komme opp i passeringstest beskrives i kategoriene; Kvalitetssikring av studentenes kunnskapsgrunnlag og pasientsikkerhet, samt rettferdighetsprinsippet.

Kvalitetssikring av studentenes kunnskapsgrunnlag og pasientsikkerhet står sentralt for de studentene som har gitt begrunnelse for hvorfor de anbefaler at alle studentene skal komme opp i passeringstest. Studentenes kommentarer relateres til studentens bekreftelse på egen

kunnskap og ansvaret for pasientens sikkerhet. Av 60 studenter er det 24 som har gitt kommentarer. Eksempler på sitater fra studentene var:

«Det gjør nok at flere velger å øve på prosedyrene i ferdighetslaben med jevne mellomrom, og ikke bare dagen før passeringstest dersom de kommer opp»

«Jeg lærte mye av gjennomføring av passeringstest, selv om (fordi) det var en stresset situasjon og det ble stilt krav på lik linje som det blir i praksis»

«Ikke alle er like fokusert på at prosedyrene blir utført nøyaktig og riktig, derfor får de en vekker når de kommer opp i passeringstesten»

I kategorien **Rettferdighetsprinsippet** har 10 av 60 studenter kommentert hvorfor de anbefaler at alle studentene skal komme opp i kan studentenes. Dette kan eksemplifiseres ved følgende sitater:

«Skolen omtaler passeringstester som kvalitetssikring før en praksisperiode, og da tenker jeg at enten alle eller ingen bør komme opp i passeringstest. Jeg ser det som «urettferdig» at noen kommer opp, og andre ikke, da denne testen innebærer veldig mye prestasjonsangst og press»

«Rettferdighet og at vi studenter da øver mer på prosedyrene enn om vi ikke hadde kommet opp i passeringstest»

«Passeringstest er stressende, men lærerikt, og bør derfor omfatte alle studentene.»

Øvrige kommentarer

Studentene ble til slutt bedt om å gi sine kommentarer dersom det var noe de ønsket å formidle, men som spørreskjema ikke dekket. Kommentarene handler i stor grad om lærernes forskjellighet, både i forhold til veiledning i den praktisk rettede undervisningen (PRU) og innen bedømming av passeringstest.

Når det gjelder lærernes forskjellighet i veiledning i PRU undervisningen viser kommentarene at studentene:

- Ønsker klarhet i gjennomføring av prosedyrer. Mange lærer forskjellig i PRU, noe som gir mye usikkerhet, unødvendig stress og påkjenning for studentene.
- En annen student begrunner det med at undervisningen/prosedyrene bør gjennomføres helt etter PPS, slik at de ikke lærer feil i klinikklaben, for så å måtte rette dette ved senere anledning. Det vil også være viktig at de får gjennomføre prosedyrene flere ganger med veileder til stede, slik at de føler seg mer sikker ved egen øving.

Angående bedømmelse av passeringstest kommer det fram at studentene:

- Ønsker mer klarhet i hvilke prosedyrer de kan komme opp i «Kriteriene for bestått står greit forklart, men lærerne er litt forskjellige.
- En annen kommenterer det med at de fikk en følelse av at det er meget personavhengig hvorvidt man passerer eller ikke. Tenker at det kunne vært en fordel å ha to sensorer på alle poster.
- Et annet sitat handlet om at det burde ikke være så tilfeldig, hvilken post en kommer på og hvilken lærer som står der. Det er store forskjeller på postene og det gjør at studentene blir ulikt eksaminert. Det burde vært en dobbelkontroll, der det var flere lærere på alle postene slik at det ikke var en individuell avgjørelse.

Resultater fra en sammenligning av testgruppe 1 og 2

Resultatene fra studentgruppe 1 $n=70$ (1a og 1b) der studenter gjennomførte passeringstest ut fra en modell der ett utvalg av studenter ble trukket ut for å gjennomføre testen sammenlignes med resultater fra studentgruppe 2 $n=60$ (2a og 2b) der studenter gjennomførte passeringstest ut fra en modell der alle studenter gjennomførte testen.

Tid som studentene øvde før passingstesten

I en sammenligning av den tiden studentene anvendte for å trene fremkom at studentgruppe 1 anvendte i gjennomsnitt 3,8 timer ($SD=1,14$) og studentgruppe 2 som anvendte noe mindre tid (i gjennomsnitt $M=3,3$ timer $SD=1,1$) utover den timeplanlagte undervisningen i praktisk rettet undervisning

Når studentene trente før passeringstesten

I tabell 13 vises tidspunktet studentene trente til passeringstest

Tabell 13: Antall studenter i studentgruppe 1 som trente på prosedyrer på ulike tidspunkt før passeringstest.

		Gruppe 1 n= 70	
Alt.	Når øvde du?	Frekvens	Prosent
1	Før du fikk rede på hvem som kom opp i passeringstest	24	34,2
2	Dagen før passeringstesten	6	8,16
3	Både før og etter at jeg fikk greie på at jeg kom opp i passeringstest	40	57,1

Tabell 13 viser at i gruppe 1 trente de fleste studentene før siste dagen før passeringstesten. Et fåtall av studentene trente bare etter at de fikk vite om de ble trukket ut for å gjennomføre passeringstest. Studentene i denne studentgruppen fikk vite om de ble trukket ut eller ei klokken 15.00 dagen før passeringstesten.

Tabell 14: Antall studenter i studentgruppe 2 som trente på prosedyrer på ulike tidspunkt før passeringstest.

		Gruppe 2 n=60	
Alt.		Frekvens	Prosent
1	Kontinuerlig gjennom teoriblokka i studieenhet 2	21	35,0
2	I løpet av siste uke	34	56,6
3	Dagen før passeringstesten	5	8,3

Tabell 14 viser at de fleste i studentene også i gruppe 2 trente før siste dagen før passeringstest. De fleste studentene i denne gruppen trente i løpet av siste uka før passeringstesten, færre trente kontinuerlig gjennom teoriblokka. Et fåtall av studentene trente bare dagen før passeringstesten. Alle studentene i denne gruppen visste at skulle gjennomføre passeringstest.

Prosedyrer studentene øvde på

Tabell 15 viser hvilke prosedyrer studentene i studentgruppe 1 og 2 trente på i forkant av første passeringstest. Første passeringstest gjennomføres før 1. veiledede somatiske praksis. Syv prosedyrer inngår i første passeringstest.

Tabell 15: Hvilke prosedyrer studentene trente på i forkant av passeringstest.

Alt.	Studentgruppe	Gr 1		Gr 2	
		P1 n= 68		P1 n= 60	
		Frekvens	Prosent	Frekvens	Prosent
1	Blodtrykk (BT) / puls	57	80,4	50	83,3
2	Infusjon m/ medikamentregning	64	94,0	57	95,0
3	Perifer venekanyle (PVK)	62	91,0	59	98,3
4	Oksygenbehandling (O2)	46	68,0	36	60,0
5	Basal hjerte lunge redning (BHLR)	43	63,0	46	76,6
6	Forflytning	34	50,0	10	16,6
7	Blodsukkermåling	29	43,0	29	48,3

1a: Frafall på 2 studenter

P1: Passeringstest før første veiledede praksis somatikk

Når en sammenligner studentgruppe 1 og 2 fant en at det er de samme prosedyrene; infusjon m/ medikamentregning, perifer venekanyle og BT/P majoriteten av studentene trente på, men de trener noe mindre på de andre prosedyrene. Det er størst forskjell mellom gruppene når det gjelder trening på forflytning.

Hvilken betydning det har å bli testet i prosedyrer

Tabell 16 viser betydningen av å bli testet i prosedyrer og gjennomført passeringstest, det angis i middelerverdi (M) og standardavvik (SD).

Tabell 16: Betydningen av å bli testet i prosedyrer og gjennomført passeringstest.

	Studentgruppe 1 n=70 M (SD)	Studentgruppe 2 n=60 M (SD)
Hvilken betydning har det hatt for din kommende praksisperiode at du har gjennomført passeringstesten?	M= 2,82 (SD= 1,21) *	M= 3,06 (SD=1,06)
Hvilken betydning ville det ha for deg å bli testet i alle prosedyrene det er blitt undervist i ?	M= 3,24 (SD=0,76)	M= 3,10 (SD= 1,0)

1 = Ingen betydning 2=liten betydning 3= middels betydning 4= stor betydning 5= Svært stor betydning

*Bortfall 24

Tabellen viser at studentene i begge studentgruppene svarte at det hadde middels betydning å ha gjennomført passeringstest før den kommende praksisperioden.

I begge gruppene svarte også studentene at det ville ha middels betydning å bli testet i alle prosedyrene det er blitt undervist i.

Motivasjon for å trene

Tabell 17 viser hva som motiverer studentene til å trene før praksisoppstart. De ble bedt om å krysse av for ett eller flere alternativer i forhold til hva som motiverer dem. På svaralternativ «annet» ble de bedt om begrunne svaret.

Tabell 17: Studentenes motivasjon for å trene.

	Studentgruppe 1 n= 70		Studentgruppe 2 n= 60	
	Frekvens	Prosent	Frekvens	Prosent
Tilegnelse av kunnskap for å imøtekomme praksisstedets forventning	45	64,0	34	56,6
Tilegnelse av kunnskap for å ivareta pasientsikkerhet	58	83,0	47	78,3
Passeringstest	28	40,0	27	45,0
Annet? Gi begrunnelse:	3	4,0	6	10,0

Ved en sammenligning av studentgruppene fremkom at majoriteten av studenter hadde krysset av for ett alternativ, dernest fulgte avkryssing for to alternativer og færrest hadde krysset av for tre alternativer.

Av tabellen kan en se at majoriteten av studenter i begge studentgruppene har svart at det mest motiverende ved å trene på praktiske prosedyrer var å tilegne seg kunnskap for å ivareta pasientsikkerhet. Færrest har svart at det er passeringstest som motiverer dem til å trene før praksisoppstart.

For begge studentgruppene var kommentarer til «annet» relatert til at motivet for å trene omfatter studentens egen trygghet ved utførelse av prosedyren og at bestått passeringstest er et krav for å komme ut i praksis.

Utbytte av passeringstest

I tabell 18 vises studentenes vurdering av utbytte av passeringstest. Respondentene ble bedt om å krysse av for det svaralternativet de anså som viktigst for dem. En kan se av tabellen at studentene har svart på mer enn ett alternativ.

Tabell 18: Utbytte av passeringstest.

Alt.		Studentgruppe 1 n= 60		Studentgruppe 2 n= 60	
		Frekvens	Prosent	Frekvens	Prosent
1	Bekreftelse av kunnskap	38	63,0	41	68,3
2	Klargjøring av forbedringspotensialet jeg som student har	26	43,0	30	50,0
3	Bekreftelse på at jeg som student mestrer å utføre prosedyrer under press	31	52,0	35	58,3
4	Annet? Gi begrunnelse:	10	17,0	5	8,3

Når det gjelder utbytte av passeringstesten angav flest studenter, både i gruppe 1 og 2 at bekreftelse på at de har kunnskap var viktigst. Deretter angav ca halvparten at det var viktig å få bekreftet at de mestrer å utføre prosedyrer under press. Noen færre i begge gruppene gav uttrykk for at klargjøring av eget forbedringspotensial var utbytte av passeringstest. Kommentarer i begge gruppene til «utbytte av passeringstest» samsvarer innholdsmessig, og er først og fremst relatert til at passeringstest gir lite utbytte og gir stress på grunn av at en gruer seg. Det fremkom en motsatt kommentarer, at gjennomført passeringstest styrker selvtilliten.

Informasjonen om gjennomføring av passeringstest

I tabell 19 vises hvor tilfredsstillende studentene vurderer informasjonen før gjennomføring av passeringstest.

Tabell 19: Studentenes vurdering av informasjon før/om passeringstest.

Alt.		Studentgruppe 1 n= 65		Studentgruppe 2 n= 60	
		Frekvens	Prosent	Frekvens	Prosent
1	Ikke tilfredsstillende	2	3,0	2	3,3
2	Lite tilfredsstillende	22	34,0	13	21,6
3	Tilfredsstillende	33	51,0	33	55,0
4	Meget tilfredsstillende	8	12,0	8	13,3
5	Særdeles tilfredsstillende	0	0	4	6,6

Frafall studentgruppe 1: 5studenter

Det er samsvar mellom gruppene, ca halvparten i begge gruppene anser informasjonen om passeringstest som tilfredsstillende. Ca 1/3 av studentene i studentgruppe 1 og 2 angav at informasjonen var lite tilfredsstillende, og derved savnet informasjon. Middelerdi i studentgruppe 1 var 2,83, (SD= 0,66) og i studentgruppe 2 middelerdi 3,0, (SD 0,95). Forskjellen mellom gruppene var at ingen i gruppe 1 vurderte informasjonen som særdeles tilfredsstillende. Et fåtall i begge student gruppene vurderte informasjonen som ikke tilfredsstillende.

Kriteriene for godkjent passeringstest

I studentgruppe 1 var det tretten studenter (18,5 %) og 16 studenter (26,6 %) i gruppe 2 svarte at kriteriene for godkjent passeringstest er svært tydelige. Både i studentgruppe 1 og 2 svarte ca 50 % av studentene at kriteriene er ganske tydelige. Imidlertid svarte 17 studenter (24,2 %) i gruppe 1 og 3 (5 %) i gruppe 2 at kriteriene ikke er tydelige.

Studentenes svar på om alle bør komme opp i passeringstest

Majoriteten av studentgruppe 1, 85,7 % (n= 70) og 48,3 % (n=60) i studentgruppe 2 anbefalte at alle studentene skulle gjennomføre passeringstest.

DISKUSJONEN

Hensikten med studien var å beskrive og sammenligne to studentgruppers erfaringer av deres forberedelse til og gjennomføring av passeringstest i relasjon til anvendt tid og tidspunkt for trening. Videre var hensikten å beskrive hvilke prosedyrer studentene trente på, motivasjon for trening og betydningen av passeringstest. Resultatdiskusjonen tar utgangspunkt i hensikten med prosjektet.

Resultatdiskusjon

Forberedelse til passeringstest:

Hovedområdene som diskuteres i dette underkapittelet er: Tiden studentene trente før passeringstest, når trente studentene, hvilke prosedyrer de trente på og motivasjon for å trene.

Tiden studentene trente før passeringstest

Når det gjelder tiden studentene i denne studien trente på praktiske prosedyrer viser resultatene at studentgruppe 1 brukte i gjennomsnitt 3,8 timer til trening på praktiske prosedyrer utover den timeplanlagte tiden, en halv time mer enn studentgruppe 2. En kan stille seg spørsmål om det er mye eller lite tid anvendt på trening av praktiske prosedyrer, om det er tilrettelagt for tilstrekkelig tid til egentrening og hvor mye er tilstrekkelig? Hvor mye den enkelte student må trene for å tilegne seg ferdighetene vil være individuelt. Ferdigheter betegnes som personlig kunnskap som den enkelte utvikler gjennom trening, utprøving og egen erfaring. Innøving av prosedyrer krever aktiv deltagelse. Dette kan knyttes til erfaringslæring, i det grunnlaget for erfaringslæring er den enkeltes personlige opplevelse av situasjonen (Moxnes 2000). Studier av Bjerknes og Bjørk (1994) viser at studentene kan komme et godt stykke på vei til å tilegne seg ferdigheter i simuleringssenter og de vil da ha et godt grunnlag for videre trening i praksis, men dette krever tid og mange gjentakelser. Studenter som er aktive, tar initiativ, søker kunnskap og trener lærer bedre enn passive studenter. Dette er i tråd med John Dewys prinsippet om «Learning by doing». Wangensteen et al (2010) viser til at ca. 40 % av nyutdannede sykepleiere uttrykker at det er en klar sammenheng mellom hvordan de vurderer egen kompetanse med hvor ofte de utfører handlingen. Jo oftere de utfører en handling jo bedre vurderer de sin kompetanse. Dette har en overføringsverdi til sykepleiestudentene, jo mer de trener på praktiske prosedyrer, jo bedre mestrer de å utføre de.

Det kan også antas at mange av studentene ikke har erfaring fra helsevesenet, spesielt spesialisthelsetjenesten. Sett i lys av studien til Andersen (2009) kan dette ha betydning for hvor mye de trener, i det de kan ha manglende formening om hva som ventes av dem og hvor mye trening det krever å lære de ulike praktiske ferdigheter. Et ytterligere aspekt er tiden mellom undervisning og passeringstest, hvordan det påvirker studentenes mulighet for å trene. Det kan variere fra tre dager til seks uker.

Når studentene trente

Resultatet viser at de fleste studentene i gruppe 1 trente på prosedyrer før de fikk rede på om de kom opp i passeringstest, og de fleste i gruppe 2 trente før siste dagen før passeringstesten. Et fåtall i begge gruppene trente bare dagen før passeringstesten. Når en sammenligner gruppene viser det at det er liten forskjell mellom gruppene når de trente. Alle studentene i gruppe 1 og 2 trente før passeringstesten. For gruppe 1 gjelder dette uavhengig av om de kom opp i passeringstest eller ei. Imidlertid vet alle studentene i gruppe 2 at de skal gjennomføre passeringstest. Det var derfor noe overraskende resultat at ikke flere studenter i gruppe 2 trente kontinuerlig gjennom hele teoriblokka.

Selv om prosedyretreningen ble gjennomført før siste dagen før passeringstesten, var det forholdsvis nær opp til tidspunktet for passeringstesten, da den praktisk rettede undervisningen ble fordelt utover de siste 4-6 ukene før den påfølgende passeringstesten. Studentenes mulighet for å trene kan bero på at noen prosedyrer undervises i på et sent tidspunkt før passeringstesten. På den annen side er det et Ferdighetslaboratorium disponibelt for studentene hele døgnet. Studentene bestemmer selv når de vil trene og hvilken prosedyre de vil trene på. Dette er i tråd med andragogikken's syn på læring, i det den voksne studenten oppfatter seg selv som selvstendig og selvstyrt, og er motivert for å lære det den har umiddelbar anvendelse av og de anser tiden sin som verdifull (Knowles 1990; Mogensen, Ekstrand og Løfmark 2006).

Hvilke prosedyrer trente studentene på

På kort tid trente studentene på mange prosedyrer. Ut fra data ser en at de prioriterte noen prosedyrer framfor andre og at det er noe ulikhet gruppene i mellom. Majoriteten av studentene trente på infusjon med medikamentregning, perifer venekanyle, og blodtrykk og puls registrering. De to førstnevnte prosedyrene er nye for studentene dette studieåret, og er prosedyrer som fremstår som komplekse og krever mye trening for å mestres. Innleggelse av perifert venekateter er en prosedyre studentene gir uttrykk for at er viktig å mestres, den er

teknisk utfordrende og når de får «blodsvar» er det et bevis på at de mestrer prosedyren. Dette er i tråd med Andersen (2009) som i sin studie viser til at egentrening er nødvendig for at sykepleierstudenter skal lære praktiske prosedyrer. Infusjon med medikamentregning er et annet område majoriteten av studentene trente på. Dette er et område det er rapportert mye avvik, og feil begås. Studier viser at både sykepleierstudenter og sykepleiere har problemer med medikamentregning (Gandell-Niemi mfl. 2003; Simonsen mfl., 2011). Sykepleierstudenter er forståelig nok redde for å gjøre feil og de innser at de har et stort ansvar, at sykepleierhandlinger kan skade pasienten eller til og med forårsake dødsfall (Benner mfl., 2010).

Hva blodtrykk og pulsmåling angår oppgir studentene at dette også er en prosedyre mange har trent på. Dette er en prosedyre de også hadde innen «Praktisk rettet undervisning» i studieenhet 1 (PRU 1001), men i studieenhet 2 kan prosedyren bli oppfattet som mer kompleks i det den knyttes til den akutt og kritisk syke pasienten. Komplekse prosedyrer krever mye trening selv om en kjenner de fra før.

Når det gjelder prosedyren «trening på forflytning» er det imidlertid stor forskjell på studentgruppene. I gruppe 1 trente halvparten av studentene på denne prosedyren i motsetning til 16 % i gruppe 2. Ut i fra at det er færre i gruppe 2 som trener på forflytning kan en stille seg spørsmål om de ser på prosedyren som enkel og ikke fullt ut er bevisst betydningen av å tilegne seg denne ferdigheten. På den andre siden er det viktig å tilegne seg kunnskaper og ferdigheter innen forflytning. På faglig grunnlag kan en tilrettelegge for individuelle løsninger til beste for den enkelte pasient, men også ivareta egen sikkerhet og forebygge arbeidsrelaterte skader (Lunde 2011). Forskning viser at helsepersonell har seks ganger høyere risiko for å pådra seg helseskader sammenlignet med andre yrkesgrupper (Enkvist 2001). På bakgrunn av dette ser en viktigheten av at studentene trener på forflytning både i forhold til pasientsikkerhet og egen sikkerhet.

Motivasjon for å trene

Resultatene viser at motivasjon for å trene var tilegnelse av kunnskap for å ivareta pasientsikkerhet og deretter tilegnelse av kunnskap for å imøtekomme praksisstedets forventninger. Dette resultatet kan blant annet sees i sammenheng med at studentene ser en umiddelbar anvendelse av det de lærer, ved at det er få dager fra de trener til de skal starte på sine praksisstudier. De vil da kunne anse treningen før passeringstesten som motiverende og verdifull for mestring av ferdigheter både for å ivareta pasientens sikkerhet, men også

imøtekomme praksis stedets forventninger om mestring av prosedyrer og et godt grunnlag for videre læring. Dette er i tråd med Bjørk (2003) som peker på verdien av at sykepleierstudentene kan trene og oppøve praktiske ferdigheter i øvingsenheter før de utøver det på pasientene, da det vil redusere faren for unødige farer og skader.

I Simuleringssenteret tillates studenten å gjøre feil og de får tilbakemeldinger fra veileder. Både i forhold til hva de mestrer, men også hva de må endre framgangsmåte på og trene mer på. Slik kan de oppøve den nødvendige dyktighet og unngå å feile som uteksaminert og ansvarlig sykepleier. Studentenes motivasjon for å trene for å imøtekomme praksisstedets forventninger er på linje med Andersen (2009). I den studien ble den praktiske prøven vurdert som et viktig bidrag for å utvikle ferdigheter og ved det deres forberedthet til praksis og kvalitetssikring for pasientene.

Resultatene viser noe overraskende at mindre enn halvparten av studentene svarte at passeringstest er det som motiverer dem til å trene, selv om passeringstesten må være bestått før studentene kan starte i praksis. Dette resultatet avviker fra studien til Andersen (2009). Hun viser i sin studie til at 93 % av studentene svarte at den «praktiske prøven» bidrar til at studentene øver mer enn de ellers ville ha gjort.

Kommentarer fra begge studentgruppene knyttet til spørsmål om motivasjon, var relatert til at motivet for å trene omfattet studentens egen opplevelse av trygghet og sikkerhet i utførelse av prosedyrer, men også at passeringstest er et krav for å komme ut i praksis. Gjennomføring av praktiske prosedyrer er konkrete og målbare i forhold til mestring. For eksempel klargjøring av infusjon og innleggelse av perifert venekateter er prosedyrer studentene gir uttrykk for at er viktig å mestre. En student uttrykker at det får fram »gofølelsen» hos henne og styrker selvbildet. Dette stemmer overens med Tveiten (2008) som fremholder at når en mestrer en situasjon får en opplevelse av kontroll over situasjonen, noe som igjen kan gi mestringsopplevelse. Dette vil være en motivasjonsfaktor for at studentene trener på praktiske prosedyrer.

Gjennomføring av passeringstest

Hovedområdene som diskuteres i dette underkapittelet er: Informasjon om gjennomføring av passeringstest, kriterier for godkjent passeringstest, studentenes utbytte av gjennomført passeringstest og begrunnelse for hvorfor studenter bør komme opp i passeringstest.

Informasjon om gjennomføring av passeringstest

Ca. halvparten av studentene i studentgruppe 1 og 2 svarer at de anser informasjonen før passeringstest som tilfredsstillende. Likevel synes det å være et forbedringspotensial her. Informasjonen om passeringstest er gitt muntlig og skriftliggjort i Undervisningsplanen for Studieenhet 2. I likhet med en studie av Bjerkvold, Myhren og Hedelin (2008), må en vurdere om den muntlige og skriftlige informasjonen var utilstrekkelig, og om den muntlige nådde for dårlig fram. I en situasjon hvor studenten skal vurderes er klargjøring av hva skal vurderes, hvorfor vurdere, hvordan gjennomføres vurderingen og hvem som skal vurdere viktige aspekter (Imsen 1997). For å sikre dette er det avgjørende hvordan en kommuniserer denne informasjonen. Eide og Eide (2011) viser til at tydelig informasjon, bidrar til å sikre kvaliteten på den og redusere stress.

Kriterier for bestått passeringstest

Bedømmelsen av kriteriene for passeringstest varierer. Ca. halvparten av studenten i gruppe 1 og 2 svarte at kriteriene for bestått passeringstest er ganske tydelige. Andre har løftet fram at kriteriene i varierende grad er tydelige. Imidlertid svarte flest studenter i gruppe 1 at kriteriene ikke er tydelige. Studentene er i forkant av passeringstesten gjort kjent med at kriteriene for passeringstest er tilgjengelige på Fronter. Dette viser at mange studenter har gjort seg kjent med kriteriene for bestått passeringstest. Disse kriteriene benyttes av sensor under passeringstesten. Det ansees som viktig at studentene har satt seg inn i kriteriene for passeringstest PRU 2002 på forhånd. Ved passeringstesten foregår en vurdering av studentenes praktiske og teoretiske kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Det handler om å sette verdi på studentenes teoretiske og praktiske kunnskap og læringsresultater ut fra kriterier (Ålvik 1994). Godt underlag for bedømming styrker kvaliteten i den, ved at den er nivåtilpasset og bygger på pedagogisk grunnide (Øhlen og Erixon 2005).

Resultatene viser at det er viktig å arbeide med å tydeliggjøre kriteriene for passeringstest bedre, slik at de kan framstå som svært tydelige for studentene. Dette er i tråd med Mogensen, Ekstrand og Løfmark (2006) som viser til at det i en eksamenssituasjon må stilles krav til at bedømmelse skjer ut fra adekvate kriterier og troverdighet. Erfaringer viser at det er mer utfordrende å gi en likeverdig bedømmelse av studentene når en gjennomfører eksaminasjoner i kliniske situasjoner (ferdighetstester), i motsetning til teoretiske eksamener. Som lærer i vurderings-situasjonen må vi være bevisst vårt ansvar. Det ligger makt i vurdering, både makt over hva som vurderes og makt over studentens (menneskets) identitet og selvfølelse (Korp 2003).

Utbytte av gjennomført passeringstest

Resultatet viser at over halvparten av studentene i begge studentgruppene svarte at passeringstest ga bekræftelse på deres kunnskap, og dernest bekræftelse av at de mestrer å utføre prosedyrer under press. Noen færre angav at utbytte var klargjøring av eget forbedringspotensialet. Som tidligere nevnt vil det i pedagogisk vurdering alltid være et aspekt både av læring og kontroll. I kommentarene fra begge gruppene framkom at passeringstest opplevdes som stressfylte situasjoner. At det opplevdes negativt ved at det gir lite utbytte, og stress på grunn av at en gruer seg. Andre kommentarer viser til at å gjennomføre passeringstest skjerper de og at det styrker selvtilliten. Maslow (1970) omtaler sistnevnte som vekstbehov. Disse påvirkes positivt ved positive tilbakemeldinger og opplevelse av mestring. Det gir studentene en god følelse, glede og stolthet. Resultatene stemmer også overens med Notevarp (1997) som viser til at stressituasjoner er en uunngåelig del av læringsprosessen, og er en positiv faktor som skjerper yteevnen i utfordrende situasjoner. Men hvis stress og angst overskrider et visst nivå, kan det virke hemmende på oppmerksomhet, tankeprosesser, læring og prestasjoner.

Begrunnelse for hvorfor alle studentene bør komme opp i passeringstest:

Majoriteten av studentene i studentgruppene 1 (87,5 %) og ca halvparten i studentgruppe 2 anbefalte at alle studentene skulle gjennomføre passeringstest. Begrunnelsen for dette var dels relatert til at den er en *kvalitetssikring av studentenes kunnskapsgrunnlag og derigjennom pasientens sikkerhet* når de starter i praksis. Dels begrunner de det også ut fra *rettferdighetsprinsippet*.

Det er positivt at studentene løfter fram *Kvalitetssikring av studentens kunnskapsgrunnlag og pasientsikkerhet*. Dette er to områder som er blitt framhevet av studentene relatert til at det bør gjennomføres passeringstest for alle studentene. Det viser at de er bevisst sin kommende yrkesrolle, hvor betydningen av både gode teoretiske og praktiske kunnskaper er viktig for å ivareta pasientsikkerhet. Dette støtter Andersen (2009) som i sin studie viser til at ved å gjennomføre praktisk prøve gir utdanningen signal til studentene om at det å kunne mestre praktiske ferdigheter er nødvendig og viktig. Den handlingskompetansen det stilles krav om at studentene skal ha ved endt utdanning innebærer å ha et repertoar av ferdigheter som anvendes avhengig av situasjon og kontekst. Dette er i tråd med satsingen på pasientsikkerhetsperspektiv og som også løftes fram og betones i Rammeplanen for Sykepleierutdanning (2008).

Rettferdighetsprinsippet er et annet begrep studenter nevner i sin begrunnelse for hvorfor alle studentene bør komme opp i passeringstest. Det er flere i studentgruppe 1 som har kommentert denne kategorien sammenlignet med gruppe 2. Det er vanskelig å gi en entydig forklaring på den store forskjellen mellom studentgruppene om de anbefaler passeringstest for alle. En mulig forklaring kan være at studenter som blir trukket ut til passeringstest opplever det som urettferdig at bare noen skal testes, i og med at det får en konsekvens for om studenten kan starte i praksis eller ikke avhengig av bestått/ikke bestått passeringstest. På den annen side er det færre fra studentgruppe 2 hvor alle gjennomfører passeringstest som anbefalte at alle bør gjennomføre det. Kan det ha sammenheng med at noen tror de kan slippe å gjennomføre passeringstest dersom uttrekk av kandidater?

Utdanningsinstitusjonen har et ansvar for at studenter som er tatt opp på samme utdanningsprogram skal gjennomføre de samme eksamener (Lauvås og Jacobsen 2002). På bakgrunn av dette bør passeringstest sidestilles med andre eksamener og gjennomføres for alle sykepleiestudentene i studieenhet 2. I andre emner hvor alle skal gjennomgå eksamener understrekes viktigheten av at alle skal gjennom det samme, rettferdighetsprinsippet. Ved at en anbefaler at alle skal gjennomføre passeringstest kan det sees på som en kvalitetsforbedring av utdanningen.

Metodediskusjon

Utvalget av deltagerne i studentgruppe 1 anses som representativt da dette var et tilfeldig utvalg. I studentgruppe 2 inngikk alle studentene som skulle gjennomføre passeringstest. Svarprosenten har betydning for validiteten. I gruppe 1 var svarprosenten 60 %, hvilket ansees som akseptabelt (Polit og Beck 2008). Mens i gruppe 2 var svarprosenten 44 %, hvilket kan begrense muligheten for generalisering av resultatet.

Et spørreskjema ble benyttet der de fleste spørsmålene hadde svaralternativ. Dessuten kunne studentene gi kommentarer til en del spørsmål. Dette bidro til å få utfyllende svar og verdifulle tilbakemeldinger. Den interne validiteten kan anses som relativ god da utformingen av spørsmål har utgått fra teoretiske studier, erfaringer blant kollegaer og tidligere vurderinger. Spørreskjemaet er også pilottestet. Derimot finnes det spørsmål som ikke bedømmes som tydelige i forhold til formulering og informerende tekst til spørsmålene. Et eksempel er spørsmålene hvor studentene ble bedt om å krysse av for et eller flere alternativer. Der kunne de i stedet blitt bedt om å angi det som hadde første prioritet. Slik

spørreskjemaet ble utformet vet en ikke hvilket alternativ de rangerte høyest. Enkelte andre spørsmål burde vært formulert mer presist Dette ville gitt et mer entydig resultat. Videre viste dataene at enkelte studenter ikke har svart konsekvent på spørsmålene, dette ga bortfall ved presentasjon av resultatene. På enkelte spørsmål, eksempelvis spørsmålet om alle studentene bør komme opp i passeringstest, framkommer store forskjeller i svarene fra studentgruppe 1 og 2. Her foreligger det resultater som det kunne vært interessant å gått nærmere inn på for å finne årsaken, gjennomføring av intervjuer kunne vært en mulighet.

Reliabiliteten i en studie handler om nøyaktigheten i utførelsen av studien (Polit og Beck 2008). I den foreliggende studien er reliabiliteten tatt hensyn til ved at spørreskjemaet ble distribuert til studentene som E-post-invitasjoner via QuestBack dagen etter at passeringstesten var gjennomført, og spørreundersøkelsen ble besvart elektronisk. I informasjonsskrivet som studentene fikk utdelt i forkant av undersøkelsen, og informasjon som fulgte de elektroniske spørreskjemaene, ble det presisert at deltagelse i studien var frivillig og at dataene som fremkom ville bli behandlet konfidensielt. Dataene ble lagret i en database, som ikke inneholder opplysninger om navn og adresse. Det ansees at studentenes anonymitet er ivaretatt.

Oppsummering

- Studentgruppe 1, der et utvalg av studenter gjennomførte passeringstest anbefalte i større omfatning at alle studentene skal komme opp i passeringstest sammenlignet med studentgruppe 2 der alle kom opp i passeringstesten.
- Begge studentgruppene ser på passeringstest som en viktig kvalitetssikring av deres kunnskapsgrunnlag før praksisoppstart sett i sammenheng med ansvaret for pasientens sikkerhet.
- Tiden før trening varierte mellom gruppene. Studentgruppe 1 anvendte i gjennomsnitt mer tid til å trene på prosedyrer enn studentgruppe 2.
- Tidspunktet studentene øvde samsvarte i begge gruppene. Alle studentene øvde før passeringstest, et fåtall øvde bare siste dagen før testen.
- Både studentgruppe 1 og 2 trente mest på prosedyrer som framstår som komplekse og som krever mye trening for å mestres. Det omhandler infusjon med medikament-regning, perifer venekanyle og blodtrykk og pulsmåling.

Det er viktig å kvalitetssikre hvordan lærerne bedømmer den enkelte students kunnskaper og ferdigheter ved passeringstest, slik at den enkeltes skjønn ikke blir rådene, og bedømmelsen tilfeldig og urettferdig. Rettferdighet må være et ufravikelig krav i vurdering i og med at det har stor betydning for studenten. På bakgrunn av funn i studien anbefales det at modellen der alle studentene gjennomfører passeringstest består, men form og innhold bør diskuteres og videreutvikles. Videre må en gjøre intervjustudier med studenter for å finne årsaken til at ikke alle i studentgruppe 2 anbefalte passeringstest for alle. Tydeligere kriterier, slik at studentene vet hva som kreves og hva de skal bedømmes ut fra ved passeringstest, er viktig og må forbedres. Dette gir en viss grad av trygghetsfølelse og vil være nødvendig for at studentene skal kunne utnytte sitt potensiale og fremme sin faglige og personlige utvikling.

Videre arbeid

For å tilrettelegge for at studentene både kan møte bedre forberedt til den praktisk rettede undervisningen og gjøre det lettere for studentene å trene på egen hand, jobber en kollega med et pedagogisk pilot prosjekt knyttet til ferdighetstrening. I det prosjektet gjøres blant annet operasjonalisering av PPS prosedyrer ved hjelp av video. På samme sted har studentene tilgang til annen kunnskapsbasert litteratur knyttet til den enkelte prosedyre. Alt dette ligger tilgjengelig for studentene på Fronter. Dette gjør det lettere for studentene å forberede seg til ferdighetsundervisningen og ikke minst til egen trening i Ferdighetslaboratoriet. Det anbefales at det jobbes videre med å innføre en modifisert form av «Objektiv, Stuktured Clinical Examinasjon» (OSCE) (Rushforth 2007). Passeringstesten vil da bli mere strukturert og objektiv og læreren gir skår basert på forhandsoppsatte skåringsmaler. Behovet for skjønn vil da bli begrenset.

LITTERATURLISTE

Aase, K.(red.) (2010) *Pasientsikkerhet- teori og praksis i helsevesenet*. Oslo: Universitetsforlaget.

Andersen, K.L. (2009) *Godt nok forberedt for praksis? Sykepleierstudenters forberedthet og opplevelse av mestring av praktiske prosedyrer*. Høgskolen i Østfold. Rapport 2009:3

Benner P., M. Sutphen, V. Leonard og L. Day (2010) *Å utdanne sykepleiere: behov for radikale endringer*. Oslo: Akribe

Bjerknes, M.S. og I.T. Bjørk (1994) *Praktiske studier-perspektiver på refleksjon og læring*. Oslo: Tano

Bjerkvold, M.P, A.B. Myhren og B. Hedelin (2008) Sykepleierstudenters erfaringer med midtveisvurdering i alternativ praksismodell. Et tidsskille i studentens kliniske praksis. *Norsk Tidsskrift for Sykepleieforskning*, 2008; 10: 2,s.44-56.

Bjørk, I.T. og M.S. Bjerknes (2003) (red) *Å lære i praksis- en veiviser for studenten*. Oslo: Universitetsforlaget

Bjørk, I.T.(1999) *Hands-on-nursing: new graduates`practical skill development in the clinical setting*. Doktoravhandling. Institutt for sykepleievitenskap, UiO.

Cappelen Damm (2015) *PPS: Praktiske prosedyrer i sykepleietjenesten* [abonnements-tjeneste].[online].<https://www.cappelendammundervisning.no/undervisning/pps/> (02.02.15)

Eide, H og T. Eide (2011) *Kommunikasjon i relasjoner. Samhandling konfliktløsning, etikk*. Oslo: Gyldendal

Elo, S. og H. Kyngås (2008) The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62(1), s.107-115.

Enkvist,I.L.(2001) Back injureries among nursingpersonnel-identification of work conditions with cluster analysis. *Safety Sciens* 37(1),s.1-18

Fagermoen, M.S. (1993) *Sykepleie i teori og praksis- et fagdidaktisk perspektiv*. Oslo: Universitetsforlaget.

Fossestøl B., F. Grimnes og J. Vasshaug (1995) *Lexi. Nye ord, vanskelige or dog Fremmede ord*. Oslo: Kunnskapsforlaget.

Gandell-Niemi H. mfl. (2003) Medication calculation skills of nurses in Finland. *Journal of Clinical Nursing* 12 (4), s.519-28

Harden, R. M og Gleeson, F.A (1979) Assessment of clinical competence using objective structured clinical examination. *Medical Education* 13 (1) s.41-54

Helle, L. (2000) *Elevvurdering. Kontroll eller læring?* Oslo: Tano Aschehoug.

Hofset, A (1992) *Å undervise studenter*. Oslo: Universitetsforlaget.

Høgskolen i Gjøvik (2011). Fagplanen studieenhet 2

<http://www.hig.no/content/view/full/26004/language/nor-NO>

Høgskolen i Gjøvik (2012). Fagplanen studieenhet 2

<http://www.hig.no/content/view/full/28400/language/nor-NO> (04.02.15)

Jacobsen, D. I.(2005) *Hvordan å gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskaplig metode*. Kristiansand: Høyskoleforlaget

Lauvås, P og A. Jackobsen (2002) *Exit Eksamen- eller? Former for summativ evaluering i høgere utdanning*. Oslo: Cappelen Akademiske Forlag.

Knowles, M.S. (1990) *The adult Learner: A neglected species*. Huston: Gulf Publishing Company.

Knowles, M.S., E.F. Holton III og R .A. Swanson (1998) *The adult Learner*. Huston: Gulf Publishing Company.

Korp, H (2003) *Kunnskapsbedømming. Hur, vad, vadför*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

Kunnskapsdepartementet (2008). *Rammeplanen for sykepleierutdanning*. [Online].

[URL:https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/uh/rammeplaner/helse/rammeplan_sykepleierutdanning_08.pdf](https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/uh/rammeplaner/helse/rammeplan_sykepleierutdanning_08.pdf) (15.01.15)

Lunde, P.H.(2011) *Forflytningskunnskap. Aktivisering, hjelp og trening ved forflytning*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

- Mathisen, K. (2009) Hadde jeg ikke lest så mye som jeg gjorde, hadde jeg helt sikkert ikke tenkt over like mye. *Uniped*, 32(3), s.19-29.
- Maslow, A. (1970) *Motivasjon and personality*. New York: Haper
- Mogensen, E., I. T. Ekstrand, og A. Løfmark (2006) *Klinisk utbildning i høgskolan: Perspektiv och utveckling*. Lund: Studentlitteratur.
- Moxnes, P. (2000) *Læring og ressursutvikling i arbeidsmiljøet*. Oslo: P. Moxnes.
- Norsk Sykepleierforbund (2001) *Faglig forsvarlighet i sykepleiertjenesten*. Oslo: Norsk Sykepleierforbund.
- Notevarp, J.O. (1997) *Stress og mestring hos sykepleierstudenter i klinisk undervisning*. B.1997 nr 34. Oslo: Høgskolen i Oslo.
- Polit, D. og C. Beck (2008) *Nursing Resarch. Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice*. Philadelphia: Lippincott.
- Pittet, D. og S.L. Donaldson (2005) World alliance for Patient Safety. WHO, France: WHO; 2005. *Infection Control* 26 (11),s. 891-894
- Rushforth, H. E., (2007) *Objective Structured Clinical Examination (OSCE): Review of*
- Rørvik, H (1997) *Pedagogisk psykologi*. Bergen/ Tromsø/ Oslo: Kommuneforlaget.
- Raaheim, A. (2011) *Læring og undervisning*. Bergen: Fagbokforlaget
- Simonsen, B. mfl. (2011) Medication knowledge, certainty, and risk of errors in healt care: a cross –selectional study. *BMC Healt Services Research* 2011;11:175
- Strand,I, D. Nåden og Å.Slettebø (2009) Students Learning in a Skills Labratory. *Vård i Norden*. 29 (3), s.18-22
- Strand, I (2000) *Øvingsavdelingen som læringsarena. Hva og hvordan lærer studenten?* FOU-rapport 2000. Høgskolen i Telemark, Avdeling for helsefag.
- Tveiten, S. (2008) *Pedagogikk i sykepleiepraksis*. Bergen: Fagbokforlaget.

Wangenstein, S (2010) *Newly graduated nurses`perception og competence, critical thinking and research utilization*. Doktor Thesis, Karlstads Universitet, Karlstad. (2010:24)

Øhlen, J. og G. Erixon (2005) Et nivåspecifikt bedømmingsinstrument før sjukskøterskeprogrammets kliniska utbildning. *Vård i Norden*, 25,61-67.

Ålvik, T (1994) (Red.). *Skolebasert vurdering: En artikkelsamling*. Oslo: Ad Notam.

VEDLEGGSOVERSIKT

Vedlegg 1: Tillatelse til å innhente opplysninger av studenter i forbindelse med FOU-arbeid

Vedlegg 2: Informasjonsskriv til studenter på kull 11HBSPLH om deltagelse i spørreundersøkelse

Vedlegg 3: Informasjonsskriv til studenter på kull 12HBSPLH om deltagelse i spørreundersøkelse

Vedlegg 4: Spørreskjema for studentgruppe 1 (1a og 1b)

Vedlegg 5: Spørreskjema for studentgruppe 2 (2 a og 2b)

Vedlegg 1: Tillatelse til å innhente opplysninger av studenter i forbindelse med FOU-arbeid

FORESPØRSEL OM TILLATELSE TIL Å INNHENTE OPPLYSNINGER AV STUDENTER I FORBINDELSE MED FOU-ARBEID

Prosjektets tittel: Evaluering av passeringstest i praktiske ferdigheter i studieenhet 2 i Bachelor sykepleie.

Prosjektets leder/ansvarlig/veileder: Høgskolelektor Mari P. Bjerkvold / professor Inger Johansson

Prosjektmedarbeider /Student: Studenter i studieenhet 2

Prosjektets hensikt /mål:

Prosjektet består av to delstudier:

Delstudiet 1: Hensikt med studien er å beskrive studenters evaluering av passeringstest i forkant av somatisk praksis, når den omfatter ett utvalg av studenter.

Delstudiet 2: Hensikt med studien er å beskrive studenters evaluering av passeringstest der alle studenter kommer opp i passeringstest.

Problemstilling: Øver studentene mer på praktiske ferdigheter i forkant av somatisk praksis når de vet at alle kommer opp i passeringstest minst en gang?

Mål:

At gjennom evaluering av studenternes erfaring med nåværende passeringstest kunne sammenlignes med ny modell.

I en *ny modell* vil en prøve ut at *alle* studentene som skal ut i somatisk praksis blir testet minst en gang i studieenhet 2. Hensikten er å se på utfallet av omleggingen, øver studentene mer eller mindre på praktiske prosedyrer. En sammenligner studenter etter gammel modell som ikke vet om de skal gjennomføre passeringstest eller ikke, med studenter der alle vet de skal gjennomføre passeringstest, ny modell.

Kort prosjektbeskrivelse – bakgrunn, metoder

Dagens sykepleie er kompetansekrevende, faglig forsvarlig sykepleie og foregår, i et spesialisert, høy teknologisert helsevesen med høgt tempo. Dette krever derfor nøyaktige beskrivelser og kvalitetssikring av studentenes læringsutbytte i forhold til både kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse innen blant annet emnet praktiskrettet undervisning (PRU) 2002.

På Bachelor sykepleie ved Høgskolen i Gjøvik, skal studentene innen emnet PRU 2002 lære praktiske ferdigheter og videreutvikle evnen til innlevelse, observasjon og teoretisk kunnskap. Hensikten er at sykepleierstudenter skal trene på og lære ulike ferdigheter og prosedyrer, slik at de er forberedt til å møte praksis, både som student og som uteksaminert sykepleier. Praksisrettet undervisning og ferdighetstreningen foregår i høgskolens moderne

18.02.13 M.P. Bjerkvold

Prosjektets utvalg :

Utvalget er sykepleiestudenter, heltid (gruppe 1 og 2), som gjennomfører passeringstest etter nåværende modell før somatisk praksis, studieenhet 2 n= 100 + 100

Ved utprøving av ny modell er utvalget heltidsstudenter (gruppe 3, 4 og 5) n= 100+ 100+100 og et systematisk evalueringsarbeid gjennomføres hvor en sammenligner en nåværende og ny modell.

Nåværende modell:

Gruppe 1: ca.100 studenter som skal ut i 1. og 2. veiledede somatiske praksis i uke 11 våren 2013. Det skjer et tilfeldig uttrekk av ca 50 studenter til passeringstest. (nåværende modell). Passeringstesten gjennomføres i uke 9.

Gruppe 2: ca.100 studenter som skal ut i 2. veiledede somatiske praksis gjennomfører passeringstest PRU 2002 i uke 25. Det skjer et tilfeldig uttrekk av ca 50 studenter til passeringstest etter nåværende modell.

Ny modell:

Gruppe 3: ca.100 studenter som skal ut i 1. somatiske praksishøsten 2013. Alle studentene vet at de kommer opp i passeringstest (ny modell). Passeringstesten gjennomføres i uke 41.

Gruppe 4: ca.50 studenter som skal ut i 1. veiledede praksis i somatikk i mars 2014. Alle studentene som skal ut i 1. veiledede praksis vet at de kommer opp i passeringstest. Passeringstesten gjennomføres i uke 9, mens det trekkes ut et gitt antall studenter av en gruppe på ca 50, hvor alle skal ut i 2. veiledet praksis i somatikk.

Gruppe 5: ca. 50 studenter trekkes ut fra en gruppe på ca 100 studenter hvor alle skal ut i 2. veiledet praksis høsten 2014. Passeringstesten gjennomføres i uke 24/25.

Datainnsamling

Datainnsamlingen skjer ved hjelp av spørreskjema (Vedlegg 2) med åpne og lukkede spørsmål for alle studentgruppene. Spørreskjemaet sendes ut til studentene på mail samme dag som passeringstesten er gjennomført og besvares elektronisk, svarfrist fem dager. I samband med spørreskjemaet følger et informasjonsskriv. Besvart spørreskjema betraktes som informert samtykke. Spørreskjema for gruppe 3,4 og 5 utgår fra spørreskjema til gruppe 1 og 2 med tilleggsspørsmål som utarbeides våren 2013 til studenter i den nye modellen.

Dataanalyse:

Resultatet av spørreskjema analyseres ved hjelp av rapportmodulen i Questback. Dette gir datagrunnlag som kan eksporteres til SPSS.

18.02.13 M.P. Bjerkvold

Simuleringscenter / Kliniklaboratorium. I tillegg er et Ferdighetslaboratorium tilgjengelig for studentene for trening hele døgnet.

I forkant av veiledet somatisk praksis avsluttes emnet PRU 2002 med passeringstest. Den må være bestått før studenten kan starte i veiledet praksis. Pr. i dag gjennomføres passeringstesten ved at et gitt antall studenter, ca.1/3, som skal ut i somatisk praksis, trekkes ut til passeringstesten. Dette skjer etter gjennomførte praktiske ferdigheter under veiledning av lærer i Kliniklaboratoriet. Studentene kan testes innen åtte praktiske ferdigheter/ prosedyrer(Undervisningsplanen for Studieenhet). Av disse 8 blir 4-5 prosedyrer gjenstand for testing, slik at det er 4-5 ulike stasjoner med ulike prosedyrer. En lærer koordinerer passeringstesten og utfra navneliste går studentene til den prosedyren/ stasjonen hvor det til enhver tid er ledig, derved er det vilkårlig hvilken av de på forhand bestemte prosedyrene studentene testes i. Hver student testes i en prosedyre, hvor en lærer er til stede og vurderer studenten ut fra gitte kriterier til bestått/ ikke bestått. Ved passeringstesten får studentene feedback og individuell veiledning i forhold til gjennomføring av prosedyren og teoretisk kunnskap knyttet til den. Det tilrettelegges inntil tre forsøk på passeringstest før oppstart i praksis. Ved ikke bestått vil to lærere vurdere studenten ved kontinuasjon.

I desember 2012 ble det besluttet at det fra høsten 2013 skal prøves ut *ny modell* for passeringstest innen emnet PRU 2002 i studieenhet 2. Bakgrunnen for å prøve ut en ny modell for passeringstest, er kritiske spørsmål fra praksisfeltet vedrørende studentenes forberedthet til praksis. Bjørk (1999) peker på at selv om sykepleie er et praktisk yrke, utdannes det sykepleiere med manglende ferdigheter i grunnleggende praktiske sykepleiehandlinger. Også på bakgrunn av gjentatte tilbakemeldinger både fra enkeltstudenter og tillitsvalgte, med oppfordring om at alle studenter bør testes før praksisoppstart, underbygger behovet for endret modell for passeringstest. De argumenterer med at noen studenter « gambler » på at de ikke kommer opp i passeringstest, mens øvingen tar seg betydelig opp hos de studentene som kommer opp i passeringstest. Når ikke alle studenter gjennomgår passeringstest, kan man risikere at studenter som i utgangspunktet skal stå med like ferdigheter, har et større språk i sine ferdigheter, enn om alle blir testet. Dette samsvarer med lærernes bekymring for at studentene i for liten grad øver på praktiske ferdigheter utover den timeplanlagte tiden i Kliniklaboratoriet, noe som anses som for lite tid til å tilegne seg den kunnskap, både teoretisk og praktiske ferdigheter som kreves innen emnet PRU 2002 før praksisoppstart.

Det finnes få studier som ser på studenters erfaring med praktisk eksaminasjon/ passeringstest eller som viser om det er en direkte sammenheng mellom graden av trening på praktiske ferdigheter i øvingslaboratorier og passeringstest. Benner et al (2010) viser i studie betydningen av å forberede seg til praksis i øvingslaboratorier / simulerings enheter. Bedre forberedelse bidrar til økt pasient sikkerhet. Muligheten for å gjøre feil som kan føre til at pasienten skades eller dør, er helt reel og alltid til stede, men pasientsikkerheten økes gjennom realistiske kliniske simuleringer(Benner et al 2010).

18.02.13 M.P. Bjerkvold

Prosjektperiode/tidsplan:

Datainnsamlingsperioden vil vare fra februar 2013- juni 2014

- Januar/ februar 2013: Utarbeide spørreskjema for gruppe 2 og 3 som skal gjennomføre passeringstest i uke 9.
- Våren 2013: Utarbeidelse av spørreskjema for gruppe 3,4 og 5
- Våren 2013, Innsamling av data fra gruppe 1 og 2
- Høsten 2013: Innsamling av data fra gruppe 3
- Våren 2014; Innsamling av data fra gruppe 4 og 5
- Våren 2013, høsten 2013 og våren 2014: dataanalyse påbegynnes etter de respektive datainnsamlingsperiodene.
- Rapport våren/ høsten 2014

Hvordan oppbevares data: Datamaterialet behandles konfidensielt. Ingen utenforstående får tilgang til individuelle svar.

Hvordan innhentes informert samtykke? Prosjektlederen informerer og spør om deltakelsen til studie og det blir delt ut et informasjonsbrev (Vedlegg 1). Deltakelse er frivillig. Det innhentes både muntlig og skriftlig samtykke.

Hvordan rapporteres prosjektet? Skriftlig rapport i HIG-serien samt muntlig rapportering til fagmiljøet på HIG og eventuelt vitenskapelig artikkel.

Underskrift prosjektleder/ansvarlig/veileder

.....

Tillatelse til å gjøre undersøkelse blant studenter dersom de selv samtykker:

GIS Gis ikke

Kommentar.....

.....
Seksjonsleder
Seksjon for sykepleie

18.02.13 M.P. Bjerkvold

Vedlegg 2: Informasjonsskriv til studenter på kull 11HBSPLH om deltagelse i spørre- undersøkelse

Undertegnede er emneansvarlig for PRU 2002 somatikk. Det vil fra høsten 2013 bli endret modell for gjennomføring av passeringstest, sammenlignet med nåværende modell. Fra høsten 2013 vil alle studenter som skal ut i første veiledet praksis komme opp i passeringstest, mens det i nåværende modell er et uttrekk av studenter som kommer opp. På bakgrunn av dette skal det gjennomføres et systematisk evalueringsarbeid der en sammenligner en nåværende og ny modell.

Dette er en forespørsel om å delta i spørreundersøkelse der hensikten er å beskrive studenters evaluering av passeringstest i forkant av somatisk praksis, når den omfatter et utvalg av studenter (nåværende modell).

Hver enkelt vil motta en e-post på HiG mailen med link til spørreskjema. Det består av 14 spørsmål som omfatter anvendt tid til trening på praktiske prosedyrer, hvilke prosedyrer det gjelder, informasjon og utbytte av passeringstest. De fleste spørsmålene besvares med avkrysning, på fire spørsmål bes det om med begrunnelse/ kommentar.

Dataene som fremkommer behandles konfidensielt. De svarene du gir i spørreskjemaet vil bli lagret i en database. Databasen inneholder ingen opplysninger om navn og adresse. Ingen utenforstående får tilgang til de individuelle svarene.

Det er frivillig å delta i undersøkelsen. Det tar ca 5-10 minutter å besvare spørreskjemaet. Velger du å delta ved å fylle ut spørreskjema anses det som godkjent samtykke.

Høgskolen i Gjøvik har gitt tillatelse til å samle data fra studenter på kull 11HBSPLH og 12HBSPLH. Resultatet fra studien vil bli publisert i HiG rapportserie.

Ta gjerne kontakt med meg dersom du har spørsmål om spørreskjemaet:

Mari.P. Bjerkvold, Tlf 61135359/41679874 / mari.bjerkvold@hig.n

Vennlig hilsen

Mari P. Bjerkvold

Vedlegg 3: Informasjonsskriv til studenter på kull 12HBSPLH om deltagelse i spørre- undersøkelse

Undertegnede er emneansvarlig for PRU 2002 somatikk. Det er fra høsten 2013 endret modell for gjennomføring av passeringstest (ny modell) sammenlignet med tidligere modell. Fra høsten 2013 vil alle studenter som skal ut i første veiledet praksis komme opp i passeringstest, mens det i tidligere modell er et uttrekk av studenter som kom opp. På bakgrunn av dette skal det gjennomføres et systematisk evalueringsarbeid der en sammenligner en tidligere og ny modell.

Dette er en forespørsel om å delta i spørreundersøkelse der hensikten er å beskrive studenters evaluering av passeringstest i forkant av somatisk praksis, når den omfatter alle studenter som skal ut i 1.somatiske praksis (ny modell) og et utvalg av studenter som skal ut i 2.somatiske praksis.

Hver enkelt vil motta en e-post på HiG mailen med link til spørreskjema. Det består av 12 spørsmål som omfatter anvendt tid til trening på praktiske prosedyrer, hvilke prosedyrer det gjelder, informasjon og utbytte av passeringstest. De fleste spørsmålene besvares med avkrysning, på fire spørsmål bes det om med begrunnelse/ kommentar.

Dataene som fremkommer behandles konfidensielt. De svarene du gir i spørreskjemaet vil bli lagret i en database. Databasen inneholder ingen opplysninger om navn og adresse. Ingen utenforstående får tilgang til de individuelle svarene.

Det er frivillig å delta i undersøkelsen. Det tar ca 5-10 minutter å besvare spørreskjemaet. Velger du å delta ved å fylle ut spørreskjema anses det som godkjent samtykke.

Høgskolen i Gjøvik har gitt tillatelse til å samle data fra studenter på kull 11HBSPLH og 12HBSPLH. Resultatet fra studien vil bli publisert i HiG rapportserie.

Ta gjerne kontakt med meg dersom du har spørsmål om spørreskjemaet:

Mari.P. Bjerkvold, Tlf 61135359/41679874 / mari.bjerkvold@hig.no

Vennlig hilsen

Mari P. Bjerkvold

Vedlegg 4: Spørreskjema for studentgruppe 1 (1a og 1b)

Evaluering av trening før, og gjennomføring av passeringstest Testgruppe 1

Spørreskjemaet består av 15 spørsmål, og svarene anonymiseres, og ingen utenforstående vil få tilgang til de individuelle svarene.

Resultatet av selve undersøkelsen vil bli publisert i HiGs rapportserie.

1) Har du gjennomført passeringstest?

- Nei:
 Ja:

2) Hvor mange ganger i studieenhet 2:

- 1
 2

3) Hvor mye tid brukte du på å øve på praktiske ferdigheter i PRU ut over den timeplanlagte undervisningen.

- 0 timer:
 ½ time- 3 ½ time:
 4 timer - 6 ½ time:
 7 timer - 9 ½ time:
 10 timer- 12 ½ time:
 13 timer - 15 ½ time:
 16 timer eller mere:

4) Når øvde du?

Før du fikk rede på hvem som kom opp i passeringstest

Etter at du fikk rede på hvem som kom opp i passeringstest

Både før og etter at du fikk greie på at du kom opp i passeringstest

Sett kryss for de aktuelle prosedyrene

5) Hvilke prosedyrer har du øvd på i forkant av 1. passeringstest?

- BT/ puls
- Infusjon m/ medikamentregning
- Perifer venekanyle
- O2
- Basal hjerte lunge redning (BHLR)
- Forflytning
- Blodsuktermåling

Sett kryss for de aktuelle prosedyrene

6) Hvilke prosedyrer har du øvd på i forkant av 2. passeringstest?

- CVK (sentral venekanyle)
- BT/ puls
- Infusjon m/ medikamentregning
- PVK (Perifer venekanyle)
- O2
- Basal hjerte lunge redning (BHLR)
- Forflytning
- Blodsuktermåling

Kryss av for ett svaralternativ:

7) Hvilken betydning ville det ha for deg å bli testet i alle prosedyrene det er blitt undervist i?

- Ingen betydning
- Liten betydning
- Middels betydning
- Stor betydning
- Svært stor betydning

Kryss av for ett eller flere alternativer:

8) Hva motiverer deg til å trene på praktiske prosedyrer før praksisoppstart?

- Tilegnelse av kunnskap for å imøtekomme praksisstedets forventning
- Tilegnelse av kunnskap for å ivareta pasientsikkerhet
- Passeringstest
- Annet? Gi begrunnelse:

Kryss av for de svaralternativene du anser som viktigst for deg:

9) Hvilket utbytte har du hatt av passeringstesten?

- Bekreftelse av kunnskap
- Klargjøring av forbedringspotensialet jeg som student har
- Bekreftelse på at jeg som student mestrer å utføre prosedyrer under press
- Annet? Gi begrunnelse:

Kryss av for ett svaralternativ:

10) Hvilken betydning har det hatt for din kommende praksisperiode at du har gjennomført passeringstesten?

- Ingen betydning
- Liten betydning
- Middels betydning
- Stor betydning
- Svært stor betydning

Kryss av for ett alternativ

11) Hvordan vurderer du informasjonen om gjennomføring av passeringstest?

- Ikke tilfredsstillende
- Lite tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Meget tilfredsstillende
- Særdeles tilfredsstillende

Kryss av for ett svaralternativ:

12) Anser du at kriteriene for godkjent passeringstest er tydelige?

- Ikke tydelig
- Ganske tydelig
- Svært tydelig
- Vet ikke

Sett kryss ved ett svar alternativ:

13) Vil du anbefale at alle sykepleierstudenter kommer opp i passeringstest?

- Ja
- Nei

Oppfølging av forrige spørsmål:

14) Begrunn hvorfor du svarte Ja, eller hvorfor du svarte Nei til anbefalingen om passeringstest

15) Hvis det er noe du ønsker å formidle som spørreskjemaet ikke dekker kan du skrive det her:

Vedlegg 5: Spørreskjema for studentgruppe 2 (2 a og 2b)

Evaluering av trening før, og gjennomføring av passeringstest Testgruppe 4 - Ny modell - alle studenter testes

Spørreskjemaet består av 13

spørsmål, og svarene anonymiseres, og ingen utenforstående vil få tilgang til de individuelle svarene.

Resultatet av selve undersøkelsen vil bli publisert i HiGs rapportserie.

1) Hvor mange ganger har du gjennomført passeringstest i studieenhet 2?

- 1
 2

2) Hvor mye tid brukte du på å øve på praktiske ferdigheter i PRU ut over den timeplanlagte undervisningen i studieenhet 2.

- 0 timer:
 ½ time- 3 ½ time:
 4 timer - 6 ½ time:
 7 timer - 9 ½ time:
 10 timer- 12 ½ time:

- 13 timer - 15 ½ time:
- 16 timer eller mere:

3) Når øvde du?

- Kontinuerlig gjennom teoriblokken i studieenhet 2
- I løpet av siste uke
- Dagen før passeringstesten

Sett kryss for de aktuelle prosedyrene

4) Hvilke prosedyrer har du øvd på i forkant av 1. passeringstest i studieenhet 2?

- BT/ puls
- Infusjon m/ medikamentregning
- Perifer venekanyle
- O2
- Basal hjerte lunge redning (BHLR)
- Forflytning
- Blodsuktermåling

Kryss av for ett svaralternativ:

5) Hvilken betydning ville det ha for deg å bli testet i alle prosedyrene det er blitt undervist i?

- Ingen betydning
- Liten betydning
- Middels betydning
- Stor betydning
- Svært stor betydning

Kryss av for ett eller flere alternativer:

6) Hva motiverer deg til å trene på praktiske

prosedyrer før praksisoppstart?

- Tilegnelse av kunnskap for å imøtekomme praksisstedets forventning
- Tilegnelse av kunnskap for å ivareta pasientsikkerhet
- Passeringstest
- Annet - spesifiser:

Kryss av for de svaralternativene du anser som viktigst for deg:

7) Hvilket utbytte har du hatt av passeringstesten?

- Bekreftelse av kunnskap
- Klargjøring av forbedringspotensialet jeg som student har
- Bekreftelse på at jeg som student mestrer å utføre prosedyrer under press
- Annet - spesifiser:

Kryss av for ett svaralternativ:

8) Hvilken betydning tror du det vil ha for din kommende praksisperiode at du har gjennomført passeringstest?

- Ingen betydning
- Liten betydning
- Middels betydning
- Stor betydning
- Svært stor betydning

9) Hvordan vurderer du informasjonen om gjennomføring av passeringstest?

- Ikke tilfredsstillende
- Lite tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Meget tilfredsstillende

Særdeles tilfredsstillende

10) Anser du at kriteriene for godkjent passeringstest er tydelige?

- Ikke tydelig
- Ganske tydelig
- Svært tydelig

Etter ny modell kommer alle studenter opp i passeringstest minst en gang i studieenhet 2.

11) Hvilken betydning tror du det vil ha for studentene at alle kommer opp i passeringstest 2?

- Ingen betydning
- Liten betydning
- Middels betydning
- Stor betydning
- Svært stor betydning

12) Begrunn gjerne svaret du ga i foregående spørsmål

13) Hvis det er noe du ønsker å formidle som spørreskjemaet ikke dekker kan du skrive det her:

© Copyright www.questback.com. All Rights Reserved.

Studenter i gruppe 2b besvarte ikke spørsmål 1.